1898. HARMINCZKETTEDIK ÉVFOLYAM. 343. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, DECZEMBER 12.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Romania- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre,
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7, Dukes M. utódai. I., Wollzeile Nr. 6—8. Haasenstein és Vogler. I., Wallfischgasse 10. Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2. Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2. Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

A válság.

Báró *Bánffyt* Bécsben kegyesen fogadta a király, a magyar képviselőház ellenzéki pártjai pedig Budapesten együttesen tiltakoztak a Lloyd-klubbeli államcsíny ellen.

A mai napnak ez a két eseménye fogja előreláthatólag uralni a parlamenti szünet idejét, melynek elteltével ujra kitör a harcz. Királyi leirattal el lehetett azt halasztani egy hétre, de elnémitani, beszüntetni nem sikerül mindaddig, a mig báró *Bánffy* ül a kormányelnöki széken.

Ezt ma ismételve és érthetően kifejezték az összes ellenzéki pártok — és más megoldása az ügyeknek nem képzelhető még ha tizszer irja is alá minden Lloyd-klubbeli képviselő a lex-Tiszát.

Mai hireink egyébként ezek:

Bánffy Bécsben.

Báró *Bánffy* miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett és kihallgatáson jelentkezett a királynál.

A miniszterelnök mai audienciája elé Budapesten nagy várakozással néztek, mert sokan azt remélték, hogy ma dülőre kerül odafenn a kabinet sorsa.

Ezzel szemben az történt, a mit az *Egyetértés* már tegnap jelzett: *a miniszterelnök a helyzetre vonatkozó előterjesztéseket tett a koronának*, melyek felől csak annyi bizonyos, hogy *sem a lemondás, sem az országgyülés felosztalása nem volt közöttük.*

A király egy a miniszterelnöktől *Lukács* László pénzügyminiszterhez intézett táviratszerint *a kormány összes előterjesztéseit elfogadta.*

A táviratot azonnal közhirré tették a szabadelvü pártban, a hol igy ismét volt min lelkesedni.

Ezzel a táviratttal egyszersmind az a hir is meg van czáfolva, *mintha a király a legközelebbi napokban Budapestre jönne.*

Felhivatalosan a kihallgatásról a *Bud. Tud.* a következőket jelenti:

Cseh Evin fogadása után ő felsége dolgozószobájában kihallgatáson fogadta báró *Bánffy* Dezső miniszterelnököt, a ki a magyarországi politikai helyzetről tett előterjesztést. Ő felsége a miniszterelnököt ez alkalommal is rendkivül kegyes fogadtatásban részesitette.

Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök, a ki a mai nap folyamán gróf *Goluchowski* közös külügyminiszterrel, *Kállay* Béni közös pénzügyminiszterrel, valamint gróf *Thun* osztrák miniszterelnökkel értekezett, ma este visszatért Budapestre.

A szintén félhivatalos *O. É.* a kihallgatásról ezt a bécsi táviratot közli:

Báró *Bánffy* Dezső miniszterelnököt a király ma *rendkivül kegyesen egy órával tovább tartó kihallgatáson fogadta*, a melyen a miniszterelnök kimeritő jelentést tett az uralkodónak a helyzetről.

Az egyesült ellenzék tiltakozása.

A képviselőház ellenzéki pártjai: a függetlenségi és 48-as párt, a nemzeti párt és a néppárt ma délelőtt 11 órakor a Sas-körben közös értekezletet tartottak, melyen egyhangulag és nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy *tiltakozásra kérik fel a nemzetet a Bánffy—Tisza-féle államcsiny ellen.* Más helyen közöljük az ellenzéki pártok kiáltványát és itt csak azt emlitjük meg, hogy az *Győry* Elek és *Bartha* Miklós munkája.

Az értekezletre az egyes pártok zárt sorokban vonultak föl pártköreikből *Kossuth* Ferencz, gróf *Apponyi* Albert, illetőleg *Molnár* Jánosvezetése mellett, a kik egyszersmind egyedüli szónokai voltak a tiltakozó értekezletnek, melyen mintegy 100 ellenzéki képviselő volt jelen. A pártokhoz nem tartozó képviselők közül *Ragályi* Lajos jelent meg a Sas-körben.

Győry Elek terjesztette elő a manifesztumot, mely mellett rendkivüli hatással elsőnek Kossuth Ferencz szólalt fel, a ki rövid, de gyujtó tüzzel elmondott beszédében a kormányt és pártját *nyiltan vádolta a forradalommal.* Gróf *Apponyi* Albert hasonló szellemben adta elő okait, melyek őt és pártját az alkotmányért való legvégső harczra birták a szabadelvü közjóléti bizottság ellen és miután a néppárt nevében *Molnár* János jelentette ki hozzájárulását, *Szentiványi* Árpád, a ki az elnöki széken ült, kimondhatta az egyhangu határozatot, mely szerint *Győry* Elek előterjesztését nagy lelkesedéssel elfogadják.

A gyülés lefolyása egyébként ez volt:

A *Sas-kör* nagyterme délelőtt 11 órára egészen megtelt már ellenzéki képviselőkkel, a kik csoportonkint érkeztek a kalap-utczai klubházba.

Horánszky Nándor inditványára *Győry* Elek kéretett fel a tanácskozásnak vezetésére.

Győry Elek éljenzések között elfoglalván az elnöki széket, *Rátkay* Lászlót, *Hock* Jánost és *Buzáth* Ferenczet jelölte ki (Éljenzés.) a jegyzői teendők végzésére, s az országgyülési ellenzéki pártoknak ez alkalomra egybejött értekezletet megalakultnak nyilvánitja. Ezután előterjeszti, hogy miután az országgyülés elnapolatott és a történt felháboritó eseményekkel szemben, melyek minden igaz érzésü hazafit mélyen felháboritottak, nem volt alkalmuk az ellenzéki képviselőknek, a mint kötelességük volt nyilatkozni, érintkezésbe léptek egymással és bizalmi férfiakat küldtek ki egy az országhoz intézendő nyilatkozat szerkesztése végett. Ez a nyilatkozat elkészülvén, azt az értekezlet elé terjeszti.

Az egybegyült képviselők meg-megujuló zajos éljenzés között hallgatták a tiltakozó nyilatkozatot.

Győry Elek előterjesztése után halaszthatlan teendők miatt engedelmet kért, hogy távozhasson, mire az értekezlet lelkes éljenzése közepette Szentiványi Árpádot elnökké a tanácskozás további vezetésére

Szentiványi Árpád az elnöki széket elfoglalván, kijelenti, hogy a nemzeti pártnak azok a tagjai, kik ezen az értekezleten meg nem jelentek, azért távoztak a vidékre, hogy ott ugyanazon ügyet szolgálják, mely végett ez a tanácskozás létrejött, de egyuttal felhatalmazást nyert tőlük annak nyilvánitására, hogy szivvel és lélekkel hozzájárulnak a hozandó határozathoz. Azt hiszi, ugyanezt mondhatja a többi ellenzéki pártokhoz tartozó s meg nem jelent képviselőkről. (Éljenzés.) Felhivja az értekezlet tagjait, hogy az előterjesztett javaslatra nyilatkozzanak.

Kossuth Ferencz:

Tisztelt képviselőtársaim! A függetlenségi párt nevében csatlakozom az elhangzott tiltakozáshoz. Tiltakozunk mi is az ellen, a mit a Tisza-javaslat megkisérlett, hogy a többség aláirás utján leköttessék és törvényhozói függetlenségétől megfosztassék. (Elénk éljenzés.)

Tiltakozunk az ellen, hogy a parlament megkerülésével egy klubba helyeztessenek át a parlament jogai.

Tiltakozunk az ellen, hogy a kormány egy klubban létesitett összeesküvésre támaszkodjék és ebből meritsen magának jogot és erőt alkotmányellenesen kormányozni.

Oly összeesküvést, mely a képviselők szavazatát előre leköti egy szándékolt törvénysértéssel szemben, forradalomnak nyilvánitunk. (Zajos helyeslés.)

Tiltakozunk az ellen, hogy a kormány felelőssége egy előre szervezett összeesküvés által a parlamentből egy klubba helyeztessék át.

Tiltakozunk az ellen, hogy a Tisza-javaslatból precedens alakuljon, a melyre hivatkozva, előre biztositott büntetlenséggel ellehessen esetleg koboztatni az ország minden jogát, minden szabadságát, egész alkotmányát, még pedig a parlamentáris kormány lárvája alatt. (Élénk helyeslés.)

Kinyilatkoztatjuk, hogy az államháztartás folytonossága nem követel kivételes lépést, mert mi a kormányzás eszközeit csakis a törvénytipró kormánynak tagadjuk meg.

Jöjjön más kormány, bár elveinkkel ellentétes alapon, ha nem tapad hozzá a törvénysértés egész láncolatának foltja, küzdeni fogunk ellene, de ugy, mint harmincz évig tettünk, rendes eszközökkel és nem hátráltatjuk meg a felhatalmazás kellő időbeni megadását. (Élénk helyeslés és éljenzés.) Tagadjuk tehát, hogy akaratunkat, mint kisebbség, alkotmányellenesen, a többség akarata fölé helyezzük. (Élénk helyeslés.) *Mi a törvényt vedjük és a törvényeket akarjuk a többség akarata fölé helyezni*, nem a mi akaratunkat. Annyira megyünk saját akaratunk alárendelésében, hogy oly törvényeket is védünk, azért, mert merész kézzel össze tépik azokat, a melyek ellen harmincz év óta küzdöttünk. Nem reflektálok régi, ismert törvénysértésekre, mert ezek oly hosszu láncolatot képeznek, hogy óráig lehetne róluk beszélni. Már maga a kormánynak megszületése, megtámadta az alkotmányosság elveit és a kormányt támogató többségnek a képviselőházba jutása nemcsak világos törvénysértés, hanem valóságos bünczelekmény, mert a választási törvény büntetéssel sujtja azt, a mit a kormány elkövetett, hogy e többséget megválasztassa. (Igaz! Ugy van!) Csak azokra a törvénysértésekre utalok, melyek a gazdasági ügyekre vonatkoznak; annyival is inkább, mert ezek a legaktuálisabbak. (Halljuk! Halljuk!)

Ezen törvénysértésekre vonatkozólag igen természetesen csakis annak a pártnak nézeteit adom elő, melyhez tartozom. (Eljenzés.)

Ennek az évnek kezdete óta provizórium létezik az ország közgazdasági ügyeiben, a mely provizóriumot nálunk törvénynyel, Ausztriában az ottani császárparagrafus segélyével léptették életbe. Ezáltal a mi meggyőződésünk szerint megsértették az 1867. XII. t.-cz 25. §-át. Megsértették azért, mert ez a szakasz kiköti, hogy csakis egy tökéletesen alkotmányos Ausztriával és teljesen alkotmányos formákban lehet közös ügyeket létesiteni, a 14. §-t pedig senki tökéletesen alkotmányos formának nem nevezheti. (Igaz! Ugy van!)

Továbbá az év elején a kormány törvényen kivüli állapotba kergette az országot s abban tartotta 12 napig, csupán azért, hogy az ugynevezett 1898. I. t.czikket törvényerőre emelhesse. Most a kormány ezt a törvényt, melyet ily óriási áron fizettetett meg az országgal, ezt a törvényt is széttépi önmaga. (Igaz! Ugy van!)

Mi, a kik egész erőnkkel elleneztük ennek a törvénynek meghozatalát, mert azzal megsértettnek láttuk, a mint kifejtettem, az 1867: XII. t.-cz. 25. §-át, most mi vagyunk azok, kik e törvénynek végrehajtását követeljük, csak azért, mert törvény. Miképen lehet tehát a mi szemünkre vetni azt, hogy a mi akaratunkat «a többség akarata fölé» helyezzük, a mikor saját akaratunkat annyira alávetjük a törvény szentségének, hogy az általunk ellenzett törvényeket is védjük a törvénysértés ellen addig, mig alkotmányos uton meg nem változtathatjuk. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Ezzel, azt hiszem, bebizonyitottam, hogy a kormány törvényeket sért. De rá kell még mutatnom arra, a mi nézetem szerint a legfontosabb törvénysértés, hogy a kormány megfosztja az országot az 1867: XII. t. czikkben lefektetett attól a jogától, hogy bizonyos esetőségek beálltával az ország megszerezhesse közgazdasági önállóságát.

Az 1867: XII. t.-czikkben bizonyos esetőségek ki vannak jelölve, melyeknek bekövetkeztével az országnak gazdasági önállóságának létrehozatalához való joga nemcsak feléled, de kötelezőleg meg van állapitva ugy, hogy ettől a mi felfogásunk szerint törvénysértés nélkül eltérni nem lehet. (Igaz! Ugy van!)

A legnagyobb merénylet tehát, a melyet a kormány a mi nézetünk szerint elkövet, az, hogy megfosztja magát azt az alapot, a melyen áll, legbecsesebb, sőt egyedüli védbástyáitól; összetöri önmaga azt az alapot, melyen áll és megfosztja az országot attól a lehetőségtől, hogy legalább gazdasági téren megszerezhesse függetlenségét, teljes önállóságát. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Ilyen törvénysértésekkel szemben nyugodt lelkiismerettel hivatkozunk a nemzetre a jelen válságos pillanatokban.

Nyugodt lelkiismerettel adjuk át küzdelmünket az utókor itéletének (Zajos éljenzés), mi pedig (a függetlenségi párt) nem volnánk méltók lobogtatni a magyar függetlenség dicső zászlaját, melyet megtépve bár, de szeplőtelenül örököltünk atyáinktól, ha a haza meglévő jogait sem tudnánk megvédeni.

A ki nem elég erős megvédeni azt, a mi már megvan, annak nincs joga többért, az összességért küzdeni. (Zajos éljenzés.)

Minket megillet ez a jog: *nem is fogunk nyugodni, mig az ország törvényein és alkotmányán ejtett csorbákat ki nem köszörüljük.* (Zajos éljenzés.) Nem is fogunk nyugodni, mig hazánkat be nem vezethetjük a magyar függetlenség felszentelt templomába. (Hosszantartó, zajos éljenzés.)

Gróf Apponyi Albert.

Tisztelt képviselőtársaim! Kossuth Ferencz t. barátom előadásában főleg a mai helyzetnek előzményeit adta elő. Én bátor leszek leginkább ennek a helyzetnek következményeire kiterjeszkedni és arra, hogy *miként akarja ezeket a következményeket egy a parlamenten kivül, a parlament jogainak bitorlására alakult konspirácziót alakitani.* (Igaz! Ugy van!) Rámutatott *Kossuth* Ferencz tisztelt barátom arra, hogy valamint az ő pártja, ugy az ellenzéki pártok mindegyike ebben a küzdelemben nem a hatalom elnyeréséért folytatott versengés, — a minek kedvéért rendkivüli eszközhöz nyulni szabad nem volna, — nem pártprogrammoknak érvényesitéséért sem, melyeknek tartalma bármily szent legyen mindenki iránt, aki azokhoz ragaszkodik, még sem jogosit fel senkit arra, hogy addig, mig a nemzet többsége azokat el nem fogadta, rendkivüli eszközökkel akarja érvényesiteni. Rámutatott arra, hogy az ellenzék e rendkivüli türelmének oka egyedül abban rejlik, hogy a kormány a fennálló törvényeket meg nem tartotta, hogy azokkal a sulyos gyanuokokkal szemben, melyek őt terhelték, hogy az Ausztriával fennforgó pénzügyi és gazdasági kérdésekben sem az 1867-iki törvények, de még az 1899. I. t.-czikknek határozataihoz sem fog ragaszkodni, ezt a gyanut elháritani elmulasztotta; ez pedig a parlamenttel szemben alkotmányos és hozzátehetem, a nemzeti párttal szemben erkölcsi kötelessége volt, mely párt neki az 1898. I. t.-cz. megalkotásánál saját meggyőződését követve, önzetlenül segédkezet nyujtott, egyedül azt kötve ki, hogy az 1867. XII. törvényczikkben sérelem ne ejtessék. Ilyen helyzetben az ellenzéknek teljes jogában állott azt mondani, hogy a parlament számára fenn akarja tartani azt a fegyvert, mely a költségek megszavazásában rejlik, mindaddig, mig a parlament megnyugodva nincs az iránt, hogy a létező törvények, a létező közjogi szabályok meg fognak tartatni.

Ha ily rendkivüli helyzetben küzdelem áll elő, akkor a hibás nem az, a ki semmi mást nem tesz, minthogy követeli a kormánytól parlamentaris kötelességeinek és a fennálló törvényeknek megtartását, hanem a hibás az a kormány, mely parlamentaris kötelességeit elmulasztotta és a fennálló törvények megtartása iránt biztositékot nem nyujt. (Zajos helyeslés. Igaz! Ugy van!) És ha áll az a jogi elv — és azt gondolom, megtámadhatlanul áll — hogy senki a saját hibája folytán előállott helyzetből jogokat nem merithet, még ha előállana is az a helyzet, melylyel a kormánypárt az országot ijesztgeti, hogy az állami gépezet működésének folytonosságáról gondoskodás az év végén nincs, *még akkor sem merithetne az a kormány ebből a helyzetből rendkivüli Jogokat, mely ennek a helyzetnek bekövetkezéséért minden erkölcsi és a hazai pozitiv törvény szerint felelős.*

De tekintsünk el egy pillanatra ettől a kérdéstől, (Halljuk! Halljuk!) Fogadjuk el a vita alapjául azt a gondolatot, hogy az év végén rendkivüli helyzet csakugyan előáll, a mely rendkivüli helyzet a kormánynak bizonyos rendkivüli intézkedéseit szükségesekké teszi. Ezzel szemben mindenekelőtt hazai közjogunknak azon kivételt nem ismerő büntető szankczióval is ellátott elvére hivatkozom, hogy országgyülésileg meg nem szavazott adókat szedni és ujoneczokat kiállitani semmi körülmények között nem lehet. (Zajos helyeslés. Igaz! Ugy van!)

De ha más egyéb rendkivüli intézkedésekről van szó, melyekre a szükségjog bizonyos körülmények között egy kormánynak, mely a helyzet előidézésében nem hibás, czimet adhat, akkor is állitom, hogy a tervbe vett eljárás, mely a Tisza Kálmán-féle javaslatban nyilvánul, alkalmas arra, hogy a szükségjoznak ajtócskáján keresztül az alkotmánynak szivébe belevigye az ellenséget (Igaz! Ugy van!), az abszolutizmust, a felelősség nélküli kormányzat mérgét. (Igaz! Ugy van!) Igen röviden fogom ezt indokokkal kifejteni. (Halljuk! Halljuk!)

Az a remek határozati javaslat, melyet Győry Elek t. barátunk előterjesztett és melyhez én egész terjedelmében hozzájárulok, hivatkozik arra a felirati javaslatra, melyet szintén az összes ellenzéki képviselők adtak be s melyben azt fejtették ki, hogy a parlamentárizmusnak összes törvényeiből még csak egy maradt fenn: a többség uralma. Az a terv, melylyel mi szemben állunk, arra alkalmas, hogy a parlamentárizmusnak ezt az utolsó fennálló törvényét is megsemmisitse, vagy meghamisitsa. (Igaz! Ugy van!) Annak a tervnek konczepcziójában az a felfogás uralkodik, hogy a parlamenti többség semmi más, mint a Lloydban összegyülekező képviselők társasága, holott alkotmányjogi értelemben más parlamenti többség nincs, mint az, mely a parlamenti tárgyalások után a képviselőházban megejtett szavazások utján megnyilatkozik.

A többségnek politikai fogalmát átvinni akarni a többségnek közjogi fogalmára, ez annyit jelent, mint magát a többségi elvet meghamisitani. (Helyeslés.)

Mert, t. barátaim, a többségnek erednie kell valamely tárgy komoly megvitatása által érlelt meggyőződésekből, különösen áll pedig akkor, és nem csupán az egyéni eljárás őszinteségének és komolyságának kérdése, de rendkivül fontos alkotmányjogi etv és biztositék, akkor arról van szó, hogy egy kormánynak a szükség jogalapján rendkivül intézkedéseiért felmentvény adassék (Élénk helyeslés. Igaz! Ugy van!) Erre a többség csak ugy alakulhat, ha e tény már előáll, ha annak a ténynek összes körülményeit latolgatva, elfogulatlanul és előleges lekötöttség nélkül nyilatkozhatik a következő kérdésekre: fenforgott-e a szükségjog esete, a kormány hibája nél ül állott-e elő, a szükségjog szabta korlátokon belül maradt-e a kormány? (Élénk helyeslés és tetszés.

Már most, t. képviselőtársaim, ha az emlitett törvényjavaslat aláiróinak álláspontjára helyezkedünk és feltételezzük, hogy a kormány eddig semmi hibát nem követett el, semmi mulasztás nem terheli a rendkivüli helyzet beállta körül, de honnan tudják azok a t. urak, hogy mától deczember 31-éig nem fog történni a kormány részéről semmi, a mi szerintük is hiba és mulasztás volna, például az országgyülésnek mostani elnapolása, mely a ház tanácskozási idejéből ok nélkül 8 napot elvesz és a kormány részéről épen az aláiróknak adott biztositással ellenkezik, nem ilyen későbbi hiba-e? (Derültség.); és ők mégis már előre kiállitották a kormánynak azt a bizonyitványt, hogy az esetleg deczember 31-én előállható kényszerhelyzet körül a kormánynak nemcsak semmi hibája nem volt, de nem is lesz. (Zajos helyeslés.) És már ma kiállitják a kormánynak azt a bizonyitványt, hogy mindazok az intézkedések, melyeket a rendkivüli helyzet, dato non concesso, parancsol, a megengedett korlátok között fognak maradni.

Mit jelent ez, t. képviselőtársaim egyebet, mint annak a legitim többségnek megalakulását, mely már megtörtént ténykörülmények ismerete alapján elfogulatlan birálat és magatartás utján alakult és e tényekért az utólagos fölmentvényt megadja vagy meg nem adja — mit jelent ez egyebet, mondom, mint annak a többségnek megalakulását lehetetlenné tenni az által, hogy több mint fele az összes képviselőknek szavazatát kötező nyilatkozat által, melyet megmásitani később alig lehet, már most előre leköti.

T. barátaim! Ebben a törvényjavaslatban meg van semmisitve az utolsó, a mi parlamentárizmusunk tőkéjéből megmaradt: a többség uralma. (Igaz! Ugy van!) *És a parlamenti többség helyébe lép a parlamenten kivül megalakult közjóléti bizottság* (Zajos helyeslés. Igaz! Ugy van!), *mely a parlament jogait bitorolja* (Igaz! Ugy van!) *és ez által a legbollatlanabb forradalmi lépést teszi, melyet ebben az országban valaha elkövettek.*

T. barátaim! A mint *Győry* Elek t. barátom határozati javaslatában ki van fejtve, ez által a kormány felelőssége, mely tartalmilag eddig sem állott erős alapon, formailag is megsemmisittetik. (Igaz! Ugy van!) Mert miben áll a felelősség?

A felelősség abban áll, hogy a kormány azért, a mit tett, feleljen és ebben egy oly verdiktnek menjen elébe, melynek eredménye és tartalma bizonytalan. (Élénk helyeslés.) Ha már most a bekövetkezhető — talán be sem következendő, de talán bekövetkezhető bonyodalmakkal szemben a képviselők száma felénél egygyel, vagy egynéhánynyal több képviselő előre kimondja a felmentő itéletet, akkor a felelősség formailag is megszünt létezni (Igaz! Ugy van!) és akkor — valamint a parlamenti többség helyébe egy, a parlamenten kivül alakult forradalmi közjólét-bizottság lépett — *ugy a felelős parlamenti kormány helyébe annak a forradalmi közjóléti bizottságnak felelősségnélküli végrehajtó közege.* (Igaz! Ugy van!) Azt hiszem, t. barátaim, ez elég annak jellemzésére, hogy egy oly merényletnek megkisérlésével állunk szemben, az alkotmányosság elvei ellen, mely teljesen indokolja azt, hogy oly ellenzéki képviselők, kiknek pártprogrammja között a legnagyobb eltérések, sőt némi ellentétek vannak, most kezet fogjanak arra, hogy egy megtámadást, egy összeesküvést alkotmányunk életgyökereitől elháritsanak. (Zajos helyeslés és tetszés.) *Ennek a merényletnek nem szabad sikerülni.* (Zajos helyeslés és taps.) Ha azok, kik azt elkövetni készülnek, ezzel óriási felelősséget vettek magukra, roppant felelősséget vennének magukra a képviselőháznak azon tagjai is, kik ezt a merényletet a maga valóságában látva és latolgatva, annak sikerét megengednék.

Ebből a czélból jöttünk össze és azzal az elhatározott szándékkal hagyjuk el ezt a termet, hogy Magyarország alkotmányának integritását megmentjük minden áron és az az ellen szándékolt merénylet sikerét megakadályozzuk minden áron. (Hosszantartó zajos helyeslés éljenzés és taps.)

Molnár János:

Legyen szabad nekem is azon pártnak nevében, melyhez tartozom, a határozati javaslathoz való hozzájárulásunkat rövid szavakkal megindokolnom.

Már hetek és hónapok óta kürtöli a t. miniszterelnök ur, hogy ő minden eshetőségre készen áll. És ime, hová lyukadt ki, miben kulminál ez a készség? . . . Abban, hogy készséges ő még az ex lexet is törvénybe iktatni s *az alkotmány kodexéből magát az alkotmányt kiiktatni.*

Mivel az az áldz törvényjavaslat megtagadása a törvényhozói elvnek; arczulcsapása a miniszteri felelősségnek, s gyökerében való eltiprása a magyar alkotmányosságnak és végül, mert az még annak a lehetőségét is, hogy valamely kisebbség valamikor többséggé válhassék, már gyökerében megfojtja: nagyon természetesen mi szivvel-lélekkel hozzájárulunk a szőnyegen levő tiltakozáshoz s meleg készséggel nyujtunk jobbot az ellenzék minden árnyalatának a magyar alkotmányosság alkotmányos megvédésére.

A határozat.

Szentiványi Árpád elnök azt a kérdést intézi az értekezlethez: Kiván-e még valaki nyilatkozni? (Zajos felkiáltások: Elfogadjuk a nyilatkozatot! Elfogadjuk! Hosszantartó éljenzés.)

Ennek folytán határozatilag kijelenti, hogy *az értekezlet az előterjesztett nyilatkozatot egyhangulag nagy lelkesedéssel elfogadja* és pártkülönbség nélkül magáévá teszi.

Az elnök a Sasok körének mondott köszönetet a helyiség átengedéséért. *Kossuth* Ferencz pedig az elnöknek mondott a tanácskozás vezetéséért meleg köszönetet. A gyülés zajos eljenzés közepette, emelkedett hangulatban oszlott szét.

Felmentés és kinevezés.

A hivatalos lap mai száma közli a horvát miniszterválságot véglegesen elintéző két legfelsőbb királyi kéziratot, melyek szó szerint való szövegökben igy hangzanak:

I.

Kedves *Josipovich!* A horvát-szlavon-dalmát miniszteri teendőktől ezennel véglegesen felmentem.

Kelt Bécsben, 1898. évi deczember hó 10-én.

Ferencz József, s. k.

Báró *Bánffy*, s. k.

II.

Kedves *Cseh!* Magyar miniszterelnökőm előterjesztésére Önt a Budapesten székelő központi kormányhoz tárcza nélküli horvát-szlavon-dalmát miniszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1898. évi deczember hó 10-én.

Ferencz József, s. k.

Báró *Bánffy*, s. k.

Az uj horvát miniszter ma tette le az esküt ő felsége kezeibe báró *Orczy* Béla országbiró és báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök jelenlétében. Az esküminták *Vértessy* Géza miniszteri tanácsos olvasta fel. Az eskütétel után ő felsége az uj miniszterek a kihallgatási teremben fogadta.

A szabadelvü pártból.

A szabadelvü pártban ma este már nem volt olyan élénk élet, mint az előző napokban, mert a képviselők közül számosan elutaztak kerületeikbe, hogy otthon mentegessék magukat.

A miniszterek közül ma este *Lukács*, *Fejérvy*, *Wlassiss* és *Darányi* jelentek meg a pártkörben, a hol báró *Bánffy* bécsi telegrammja nagy megnyugvást keltett.

Perczel Dezső még az este elutazott *Kardoss* Kálmánhoz, a kiről különben ma az a hir járta, hogy Budapesten van.

A szabadelvü pártból való kilépését *Láng* Lajos *ma irásban is bejelentette*, ellenben *Óváry* Ferencz *aláirta* a lex Tiszát, melynek immár 239 támogatója van.

A külföld a lex Tiszáról.

A *Fr. Ztg* mai száma vezérczikkben foglalkozik a magyar politikai helyzettel és többek között a *ex Tiszáról* igy nyilatkozik:

Értsük meg jól: Ennek a törvényjavaslatnak nincs kilátása arra, hogy a parlamentben elfogadják; de a kormány, a parlament engedelme nélkül is, egyszerüen a kormánypárti többség hozzájárulásának alapján, elfogadottnak tekinti és kormányozni akar vele. *Nyilvánvaló, hogy ez alkotmányszegés, sőt valóságos államcsiny.* Mert épen az a parlamentárizmus lényege, hogy a törvényeket a majoritás alkotja ugyan, *de csak a parlamentben való szabályszerü tárgyalás és szavazás utján*; a parlamenti formákon kivül állva, a majoritás nem hozhat törvényt. Báró Bánffy örömmel fogadta a tervet és nyomban névaláirásokkal kötelezte reá a többséget. *Nem csoda, ha azok a férfiak, a kik még őszintén törődnek a liberalizmussal és az alkotmánnyal, kiléptek a kormánypártból.*

Emmer Kornél Nagy-Szombatban.

Nagy-Szombatról táviratozza tudósitónk, hogy *Emmer* Kornél, a nagy-szombati kerület képviselője ma délután oda érkezett.

A vasutnál nagyszámu választó élén *Obermayer* pártelnök fogadta a köztiszteletben álló képviselőt, a ki délután két órakor mondotta el beszámoló beszédét rendkivül nagy hallgatóság előtt.

Emmer nagy hatással fejtegette a szabadelvü pártból való kilépésének okait, *a legkeményebben elitélte a lex Tiszát, melyet nyilt alkotmánysértésnek mondott*, végül pedig *választóinak rendelkezésére bocsátotta mandátumát*, feltéve, hogy nem helyeselnék elvi meggyőződésből tett lépését.

A nagy hatást keltett beszéd után dr. *Porovánszky* inditványára az egybegyült választók *változatlan bizalmukról biztositották Emmert*, a ki az éjjeli vonattal visszatért Budapestre.

Bizalom Csáky Albinnak.

Szarvasról jelenti tudósitónk, hogy ott a szabadelvü párti választók ma délelőtt népes gyülést tartottak, melyen gróf *Bolza* Géza pártelnök előterjesztése után *egyhangulag és nagy lelkesedéssel bizalmat szavaztak gróf Csáky Albinnak legutóbbi hazafias lépése miatt.*

Széll.

Széll Kálmánról egy könyomatos utján különböző közlemények jelentek meg a lapokban. Illetékes oldalról eredő felhatalmazás alapján kijelenti a Bud. Tud., hogy hogy e közlemények tartalmilag is alaptalan kombinácziók, mert *Széll* Kálmán azokat a kijelentéseket nem tette senkinek.

Bécsi hang.

A *N. Fr. Pr.* mai száma vezető helyen többek között ezt irja:

Báró *Bánffy* ugyanazt a receptet alkalmazta a magyar obstrukczió ellen, a melyet gróf *Badeni* és utódja olyan gyakran rántottak elő itt Ausztriában, valahányszor a tudományuk csődöt mondott: elnapolta a magyar parlamentet. De, a mint a morphium nem orvosság, ép ugy az elnapolás sem megoldás. Ha a függöny legördül, a darabnak még nincs okvetlenül vége.

A horvát miniszter visszalépése és a horvát képviselők határozata, a mely minden czáfolat daczara az előbbivel kétségtelen összefüggésben áll, sem inditó okaira nézve, sem következményeiben nem itélhető meg teljes biztossággal. Miért riad vissza épen a horvát miniszter a felelősségtől, a melyet magyar kollégái habozás nélkül magukra vállalnak? Miért érzékenyebbek a magyar alkotmány iránt a horvát képviselők, mint a liberális párt magyar tagjainak a többsége? Oly talány ez, a melynek megfejtését csak a dolgok további fejlődése s talán csak a messze jövőben fogja megadni. Annyi bizonyos, hogy a horvátok meglepő fellépése folytán a tulnyomó többség, a melynek imponáló hatására volt alapitva az egész Tisza-koncceptus, erősen összezsugorodik, és hogy efféle vállalatokba nem lehet többé belebocsátkozni; mert másképen az a többség, a mely Bánffy saját szavai szerint az egész vállalatnak előfeltétele, teljesen el fog tünni.

A horvát képviselők elpártolásának szimptomatikus jelentősége van. A horvátok politikája a magyar képviselőházban körülbelül ugyanaz, a mi a lengyeleké a mi parlamentünkben. Valamint ezek nem birodalmi, hanem csupán galicziai képviselőknek tekintik magukat, ép ugy a horvátok is nem magyar népképviselők, hanem csak a horvát érdekeket képviselik a magyar parlamentben. És ép ugy, mint a lengyelek, ők is *minden kormánynak rendelkezésére bocsátják szavazataikat*, hogy a kormány pártfogását ezáltal megnyerjék tartományuk számára. Valami különös ragaszkodást az alkotmányhoz ennélfogva ép oly kevéssé lehet föltenni a horvátoknál, mint a lengyeleknél.

Az afféle parlamenti diplomaták, mint a horvátok és a lengyelek, *nem igen csalatkoznak az ő prognozisukban, ha egy kormány életképességéről van szó.* E miatt a horvátok elpártolása a Bánffy-miniszteriumra nézve nagyon aggasztó jel, bár Josipovichnak feltünően hideg elbocsátása azt látszik bizonyitani, hogy azon a helyen, a hol a kormányok sorsa eldől, a horvát politikát nem igen veszik számba. A magyar liberális pártnak jó lesz megfigyelni, merre repülnek ezek a viharmadarak, mielőtt az alkotmányos küzdelem nyilt tengerére kimerészkednek.

A nemzethez!

Az egyesült ellenzék mai ülésén elfogadott kiáltvány a következő: *)

Hazánk alkotmánya veszélyben forog. Nemzetünk e nagy és becses intézményét életgyökereiben támadta meg a szabadelvű párt együtt a kormánynyal. E merényletszerű támadással szemben el nem hárítható kötelesség nehezedik az országgyűlési ellenzék minden pártjára. Visszautasítani a támadást és felvilágosítani a nemzetet, hogy a merénylet erejét veszítse még a képviselőház tárgyalása előtt: ebben áll az ellenzékek elsőrendű kötelessége. E kötelességet az ellenzéki pártok külön is teljesíteni fogják, hogy saját elveik világánál mutassák meg a veszélyt nemzetünknek; de teljesítik ezuttal együttvéve is, mert a megtámadott alkotmány védelme pártkorlátok felett áll. Teljesítik pedig egyelőre ezen tiltakozás utján, mert a képviselőház elnapolása miatt meg vannak egyidőre attól az alkalomtól fosztva, hogy a fenyegető veszélyekre a képviselőház tárgyalási rendjén mutassanak rá.

Az ellenzéki pártok tagjai közelebbről egy felirati javaslatot nyujtottak be a képviselőházhoz, melyben kifejtették, hogy a kormány támogatására kész többség nem szabad és tiszta választás utján jött létre. Ezt a tényt nemcsak hogy nem czáfolták meg, nemcsak, hogy meg is erősítették, de a választási visszaélést azon vallomással, hogy a választásokat a kormányelnök vezette, hogy a kerületekben hivatalos jelöltek voltak, és hogy a választási pénztárt is a kormányelnök kezelte: nem átallották ugyanezek helyeselni s ezzel az erőszakot és a vesztegetést kormányzási elvvé emelni.

Ezen tény és a következő vallomás már magában meghamisítása az alkotmányos életnek, mert a képviselő függetlenséget alássa s ezzel a kormány felelősségét a valóságban hatályon kivül helyezi.

A látszattá zsugoritott felelősségi elv nem is óvhatta meg a képviselőházat azon megaláztatástól, hogy a kormány tudatában annak, hogy valódi és komoly felelőssége nincs hazánknak életbevágó kérdéseiben, ismételt felhivások daczára megtagadott minden felvilágositást tervei és szándékai felől. Ezen inparlamentáris eljárásnak nyugtalanitó ellenhatását sulyosan fokozták a kormány hivei részéről olyan nyilatkozatok, melyekből minden félreértés kizárásával azon alapos aggodalom nyert tápot, hogy a kormány kész hazánk életérdekeit feláldozni s e végből nem irtózik visszariadni sem a törvényszegéstől, sem az alkotmányosság alapjainak megrendítésétől.

Ezen sulyos aggodalmaknak a lefolyt vitákban sürün adott kifejezést az ellenzéknek minden partja. A parlamenti küzdelmeknek épen ezen hazafias aggodalmak képezték okát, tartalmát, velejét. De a kormány még sem nyilatkozott; a felmerült aggályokat el nem oszlatta; párthiveinek aggodalomkeltő nyilatkozatait meg nem gyengitette s ezzel megerősitette a feltevések alapos voltát és az alkotmányos veszélyek lehetőségét.

Ily helyzetben kért a kormány a képviselőháztól felhatalmazást arra, hogy a jövő év első négy hónapjában a közadók beszedését eszközölhesse és az ország szükségeinek fedezését teljesithesse a jelen évi költségvetési törvény korlátai között. Tehát eszközt kért arra, hogy tovább kormányozhasson; és kérte ezt akkor, midőn nyilvánvaló leti, hogy sem az ország vagyoni életérdekeit megóvni nem képes, sem hazánk alkotmányának épségét fentartani nem akarja.

Az ellenzéki pártok kitartó és erélyes parlamenti küzdelmének köszönhető, hogy ezt az eszközt a kormányzás folytatására a képviselőház ennek a kormánynak nem adta meg.

Szerintük tehát az ellenzéki pártokra hárul a miatt e felelősség, hogy sarkalták a parlament méltósága és az ország érdekében a kormányt rejtett, tehát bizonyára csak kárhozatos czéljainak bevallására. Az ellenzéki pártokra hárulna a felelősség azért is, hogy idáig sikerült a kormányt törvény és alkotmányellenes czélzatainak elkövetésében megakadályozni. Ez a felelősség könnyen viselhető s az ellenzéki pártok nyiltan és emelt fővel vádolják azt.

Ám kié a felelősség az alkotmány ellen tervezett vakmerő merényletért? . . . A nemzet már tudja, hogy mi történt a szabadelvű pártban és az ország megdöbbenve áll meg a pártütésnek elijesztő mértéke előtt.

Kárhozatos eljárásukhoz ürügyet kerestek az ellenzék alkotmányvédő küzdelmében és a kormányzati gépezet működésének lehetőségében. Ezt az ürügyet vallja az a kormány is, mely épen azzal idézte elő a helyzetet, hogy hatalma fentartása érdekében kész az ország legéletbevágóbb érdekeit koczkáztatni és minden kötelességszegést elkövetni.

A merényletet *Tisza* Kálmán nyujtotta be a szabadelvű pártnak egy törvényjavaslat alakjában, tehát ugyanazon férfiu, ki már egyszer vállalkozott volt a véderőtörvénynél közjogunk egy sarkalatos biztositékát lerontani. E javaslat czélja az, hogy a kormány felhatalmazást nyerjen törvény nélkül és alkotmányon kivül kormányozni. Szükség-e mondanunk, hogy ilyen tartalma törvénynek nem lehet, mert törvénytelen törvényt a jogeszme nem ismer.

Szemfényvesztésül kimondja e javaslat indokolása, hogy ez a törvénytelen törvény nem fog preczedenst alkotni. Nem! Mert a mi a jogszerűségnek meg a formáját, sőt még a látszatát is nélkülözi, az soha sem válhatik preczedenssé. Hanem hát a látszólagos suly kedvéért szükséges volt, hogy a szabadelvű pártnak minél több tagja aláirja a javaslatot s a logikának egy eddig nem ismert törvénye szerint ezen aláirások szükséges voltát azzal az ürügygyel indokolták meg, hogy a képviselők általános többségének aláirása által el lesz háritva a preczedensalkotás minden veszélye. Feledték, vagy inkább feledni akarták, hogy a képviselőházi többség a képviselőházon kivül nem létezik, hogy az aláirások csak magántermészettel birnak, s hogy a többség nem alkotmányjogi intézmény, hanem egyszerüen eredménye a képviselőházban lefolyt vitának és szavazásnak. Az aláirás sikerének biztositására kimondták a pártkényszert, mi által könnyen megszerezhették az aláirások sokaságát olyan gyülekezetben, a melynek többsége tisztátalan választások utján jött létre.

Az inditvány elfogadtatott, az aláirások megtörténtek s ezzel oly vakmerő merénylet kisértetett meg, a mely, ha sikerül, alkotmányosságunkat alapelveiben támadja meg, az alkotmányos lét teljes felforgatására vezet.

Vészthozó s az alkotmányosság minden igaz hive előtt kárhozatos már maga a kisérlet, mert a hatalom megtartása és törvény- és jogellenesen is gyakorolhatása érdekében, minden jog s az alkotmány minden elvének és biztositásának megsértésére való készségről tesz tanuságot, mert az alkotmányos érzékből való teljes kivetkőzésnek s ezen érzéknek a nemzetben való elfojtására irányzott törekvésnek szomoru bizonysága és mert egyszersmind rosszhiszemü fogás az alkotmányellenes kormányzatra való azon alkalomnak megragadására, a melyet maga a kormány és támogatói idéztek elő, hogy törvény- és alkotmányellenes tiprás végett, a végszükségnek álürügyére hivatkozhassanak s ezzel is félrevezethessék az országot.

Vészthozó azért is, mert az alkotmányos lét megtámadását, adóknak s ujoneznak törvényhozási megszavazás nélkül tiltott szedését s a törvénytelen kormányzásnak minden elkövetendő bünét a törvényesség látszatába akarja burkolni s ezzel preczedenst akar alkotni, utmutatást adni minden jövendő időkre, azoknak, kik készek hazánk alkotmányos életét megsemmisiteni, de egyuttal ürügyet keresnek arra, hogy a jogszerűség látszatával takarózhassanak. Mindez annál kárhozatosabb, mert ezuttal a kormány és a képviselőház tagjainak többsége nyilvánitja készségét oly lépésre, minőre eddig csak a legsötétebb idők idegen vezetőférfiai vállalkoztak, de mások soha. Ha ez sikerül, akkor alkotmányosságunk helyébe az elv vezettetnek be hazánkba, hogy a parlament helyébe egy pártklubban összeverődött képviselői csoport lép és irányozza és vezeti törvények nélkül, sőt azok ellenére az ország kormányzatát, mellőzésével a koronának és a főrendiháznak s a képviselőházi többségnek szabályszerű szavazás utján való nyilvánulásának, mert hiszen mindazt az aláirások s az aláiróknak száma helyettesitené.

Megszünnék a kormány felelőssége még formailag is, mert ekkép előre aláirások és lekötés utján fölmentethetnék minden általa jövőben tetszés szerint elkövetendő törvénytelenség és jogtiprás következmenye alól.

A képviselőház jogait, még pedig a házon kivül azoknak egy és pedig a felelőtlen kormánytól függő csoportja bitorolná azon a czimen, hogy ők képezik a képviselőház tagjainak többségét. Értelmetlenné és paródiává válnék a képviselőházban minden vitatkozás és ki volna zárva az aláirással is lekötöttek részéről minden szabad elhatározás.

Ennek a vakmerő kisérletnek, ennek az alkotmányosság gyökeréhez irányzott forradalmi kisérletnek sikerülni nem szabad, nem lehet.

A legszentebb javakat, a miért e nemzet annyit küzdött, szenvedett, igy a legdurvább önkény és erőszak prédájává tenni nem engedheti; alkotmányos létét semmi ok miatt, semmi ürügy alatt fel nem áldozhatja. Kötelességünk képviselői állásunk tudatában, hazánk megtámadott alkotmányos léte és nemzetünk jövője érdekében tiltakoznunk tehát ezen merénylet, ezen pártütő ármány ellen s a midőn ezt teszszük s a veszélyekre hazánk fiait figyelmeztetjük, teszszük azt egyszersmind azzal a meggyőződéssel, hogy a nemzet igaz érzelmeit tolmácsoljuk.

Az országgyülés ellenzéki pártjainak Budapesten, 1898 deczember 11-én tartott közös értekezletéből:

Győry Elek, *Szentiványi Árpád*
elnökök,
Buzáth Ferencz, *Hock János*, *Rátkay László*
jegyzők."

*) A ma délelőtt megtartott ellenzéki ülésen hozott rezolucziót lapunk ezen második oldalán a tudósitás után közöljük, technikai okokból. Oka ennek az, hogy a Pol. Ért. nevezetű könyomatos, a melynek az elnökség a rezolucziót átadta, érthetetlen okból éjfélután ½4 órakor bocsátotta ezt a szerkesztőségek rendelkezésére.

Budapest, deczember 11.

A hitbizományok. A magyar általános polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága legutóbbi ülésében folytatta a családi hitbizományok reformjának megvitatását. Tanácskozás tárgyát ezuttal a hitbizomány belső szerkezetének kérdése képezte, mely egyértelmü a hitbizományi vagyonban való utódlás kérdésével. *Lányi* Bertalan előadó szerint a jogutódlási rend kötelező szilárd alapra fektetendő olykép, hogy az alapító a törvényesen megállapitott jogutódlási renden ne változtathasson és csak az első birtokos jelölhesse meg szabadon. Ezen első birtokos után a jogutódlásnak a törvényben megállapitott módon kell történnie, mely czélnak legjobban megfelelő az első szülöttségi fiági jogutódlás. A bizottság *Zsögöd* Benő kivételével magáévá tette az előadó álláspontját, majd áttért a jogutódlási képesség kérdésének tárgyalására. Ennek a képességnek pozitiv előfeltételei előadó szerint: az alapító családjához való tartozás, a törvényes leszármazás és magyar állampolgárság. A mi pedig azt a kérdést illeti, jog sitva legyen-e az alapító minden jövő időre kötelező hatálylyal önkényes feltételeket szabni a hitbizományban jogutódlási képesség elvesztését illetőleg, ebben előadó álláspontja az, hogy a magánrendelkezést ebben az irányban teljesen kizárni nem volna ugyan indokolt, minden esetre azonban az intézménynyel kapcsolatos közérdekre való tekintettel korlátozni kell a magánrendelkezés szabadságát, még pedig olykép, hogy az alapító csak a törvényben taxative felsoroli kizárási okok közül választhasson. A legközelebbi ülésen a bizottság a hitbizományi vagyon tekintetében érdekelt személyek jogviszonyait fogja tárgyalni.

Szentesitett törvény. A hivatalos lap mai száma közli a *Japannal* 1897. deczember 5-én kötött keresk. szerződés beczikkelyezéséről szóló 1898. XXXII. t.-czikk szentesitett szövegét.

A büntető törvénykönyv reformja. A büntető törvénykönyv novelláját előkészitő bizottság befejezte tanácskozásait. A bizottság *Erdély* Sándor igazságügyminiszter elnöklésével két hónapon át összesen tizenkilencz ülést tartott. A tárgyalás alapjául az 1892. évi novella-javaslat kapcsán az *E. Illés* Károly által szerkesztett tervezet szolgált, de a bizottság egyszersmind megfontolás tárgyává tette mindazokat a kivánalmakat, melyek hatóságok, testületek, valamint egyesek részéről a büntető törvénykönyvek módositására irányultak. A büntetőtörvény és kihágási törvénykönyv keretébe vágó összesen százhatvannyolcz kérdésben történt elvi megállapodás s e megállapodások szolgálnak majd irányadóul az előadói tervezet átdolgozásánál.

VIDÉK.

*** Bizalmatlansági szavazat a szerb patriárka ellen.** Zágrábi lapok irják, hogy dr. *Krazojevics és Molovics* István, a szerb egyházi kongresszus tagjai Rumán beszámolót tartottak a kongresszusi választók előtt. A beszámoló után a választók rezolucziót fogadtak el, a melyben *bizalmatlanságuknak adtak kifejezést a patriárka és a kongresszus választmánya iránt.* A határozatban vádat emelnek a patriárka és a választmány ellen, hogy kötelességöknek az egyház védelmében és fentartásában nem tettek eleget.

UJDONSÁGOK.

— decz. 11.

— *Személyi hirek. Mária Valéria* főherczegnő tegnap visszautazott Wallseebe. — *Frigyes* főherczeg Bécsbe érkezett. — *Péter Ferdinánd* főherczeg Olmützbe utazott. — *Trani* grófnő tegnap este Bécsből elutazott Münchenbe. — *Albrecht* württembergi herczeg és *Margit Zsófia* württembergi herczegnő tegnap Stuttgartból visszaérkeztek Bécsbe és a Hofburgba szálltak.

— **Lajos Viktor főherczeg adománya.** *Erzsébet* királyné emlékére emelendő örök imádas-templomra már széles körben megindultak az adakozások. A kegyeletes szép czélra a mai napon *Lajos Viktor* főherczeg ötszáz forintot küldött özv. gróf *Cziráky* Jánosnéhoz.

— **Kitüntetés.** A király a személye körüli minisztérium vezetésével megbizott miniszterelnök előterjesztése folytán *Vadaszy* Ferencz izsákfai római katholikus kántortanitónak a népoktatás terén szerzett érdemei elismeréséül az arany érdemkeresztet adományozta.

— **Érettségi vizsgálatok.** A székesfővárosi IX. kerületi felső kereskedelmi iskolában az időközi érettségi vizsgálatok holnap kezdődnek. A szóbeli vizsgálat deczember 22-én és a következő napokon lesz. A vizsgálatokon dr. *Csiky* Kálman müegyetemi tanár fog mint kormánybiztos elnökölni.

— **Elnökválság az egyetemi körben.** *Szemenyei* Kornél, az egyetemi kör elnöke egészségi okokból lemondott tisztségéről, mely körülmény a tisztikarban is alapos változásokat fog okozni. A kör uj elnöke valószinüleg *Ludwigh* Rezső, a mostani alelnök lesz. A választást megelőzőleg 12-én este hat órakor a kör bizottsága bizalmas értekezletet tart.

— **Ujságirók a pénzügyminiszternél.** Dr. *Lukács* László pénzügyminiszter meltányolván a szép czélt, melyet a *budapesti ujságirók egyesületének* segitő-alapja maga elé tüzött, kormányhatósági engedélyt adott ezen alap javára egy nagyszabásu sorsjáték rendezésére. A budapesti ujságirók egyesülete őt az egyesület tiszteletbeli tagjának választotta s utasította a választmányt, hogy a választásról szóló jegyzőkönyvi kivonatot érezbe vésetven, azt küldöttségileg vigyék meg a megtisztelt államférfiunak. A választmány ma adta át a diszes emléktárgyat *Lukács* László pénzügyminiszternek, ki déli 12 órakor külön kihallgatáson fogadta a küldöttséget a pénzügyminisztérium kihallgatási termében.

A küldöttségben résztvett: *Mikszáth* Kálmán elnök vezetése alatt *Hoitsy* Pál, *Veigelsberg* Leo, *Szatmári* Mór, *Cziklay* Lajos, *Singer* Zsigmond, *Deutsch* Antal, *Zempléni* P. Gyula, dr. *Bán* Zsigmond, *Szőcs* Pál, dr. *Hortoványi* József, *Bleicher* Miksa, *Bajza* József, *Gerő* Ödön stb.

Mikszáth Kálmán mély hálával tolmácsolta az ujságirók közgyülésének soha meg nem szünő háláját a miniszter iránt, ki méltányolván a sajtó nemes és hazafias érdemeit, a sorsjáték engedélyezésével egy csapásra módot nyujtott a *budapesti ujságirók egyesülete* segitő-alapjának, hogy emberbarati működését az eddiginél sokkal nagyobb mérvben folytathassa. (Hosszas éljenzés.)

Lukács László meghatottsággal köszönte meg az ujságirók kitüntetését. Szándékosan nem akar e reá nézve megható alkalommal politikai nyilatkozatot tenni, bár jól esik neki, hogy az a testület, mely együtt csinálja velük, sőt kritizálja a politikát, daczára, hogy különféle pártárnyalatokból verődnek össze, megértik, megbecsülik egymást és vállvetve, egymást segitve igyekszenek dolgozni a közjó javára s ezenfelül egyetértéssel mun. kálnak saját testületi érdekeik előmozditásán. Felette óhajtandónak találja, *hogy a professzionátus politikusok legalább társadalmi uton gyakrabban érintkeznének a politika felett kritikát gyakorló ujságirókkal*, mert igy sok félreértést és gyanusitást lehetne elháritani s elősegiteni azt, hogy kik a politikai közszellemet alkotják, megértsék és meg is becsüljék egymást. Egyről — ugymond — biztosithatom az urakat s kérem is önöket, tolmácsolják igéretemet küldőiknek is, azt tudniillik, hogy *akár maradjak meg jelenlegi állásomban, akár pedig állitsanak a változó viszonyok bármely élethelyzetbe*, legszebb emlékeim közt fogom megőrzeni azt a felemelő tényt, hogy az önök egyesülete engem egyhangulag első tiszteletbeli tagjának választott s hogy ezt a körülményt érczbe vésetvén, azt ily fényes küldöttség utján nyujtotta át. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

Erre a miniszter sorba megszólitotta a küldöttség tagjait és ujból örömének adott kifejezést, hogy politikai pártokra s vallásfelekezetre való tekintet nélkül látja maga körül seregelve a sajtó munkásainak küldötteit.

Az átadott érczdiszokmány egy 37 cm. hosszu és 26 cm. széles tömör ezüstlapból áll, mely diszes aranykerettel van körülvéve. A keret valóságos remeke a magyar ötvösmüvészetnek. Felső részen gyönyörü domborműben van kiverve az ujságirás jelvénye: a toll és a papiros; alul pedig egy kivert sorskerék jelzi az ujságirók sorsjátékát. A keret négyszögletét magyar stilben készitett zománczos rozetták disziik és minden egyes rozettába egy-egy igaz gyöngy van foglalva.

A diszes mü *Bachruch* A. előnyösen ismert mütermében készült és minden egyes részlete hangosan dicséri a magar ötvösmüvészet fellendülését.

— **Kitüntetett udvarhölgy.** A *király* — mint a hivatalos lap mai száma közli — *Kornis* Mária grófné született hajnácskeői *Vécsey* bárónő, csillagkeresztes hölgyeknek első osztályu Erzsébet-rendet adományozta.

— **Női egyetemi hallgatók egyesülete.** Mig nálunk az egyetem női hallgatói oly csekély számmal vannak, hogy *Wartha* Vinczéné asszony egy jour-ra való társaságot is alig tudott belőlük összetoborzani, addig Bécsben immár ugy felszaporodtak a női egyetemi hallgatók, hogy egyesületet alakithattak. Tegnap tartották meg az alakuló gyülést, a melyen hetvenöt női egyetemi hallgató vett részt, a kik közül sokan és bőven beszéltek a nők egyenjogositásáról és más, a studiumokkal nem éppen valami közeli rokonságban álló tárgyakról.

— *A becsapott „mártir."* Az a mártir, a kinek tragikomikus történetéről itt szó van, *Trifft* Áron román izgató. *Mangra* Vazul aradi oláh agitátor és szerkesztő strohmannja. Ő volt, a kit Mangra lapjában, a „Foia Poporului"-ban megjelent államellenes czikkekért elitéltek és a ki a napokban vonult be a szegedi államfogházba, bizakodva Mangráék igéretében, hogy a fogság ideje alatt havonkint legalább 100 forintot kap és oly jól élhet a börtönben, mint annak idején *Lukácsiu* és társai. Ámde immár vége az oláh mártirság aranykorának és Trifft Áronnak keservesen kellett tapasztalnia, hogy nem ugy van már, mint volt régen. Beült a fogházba, de hiába várta a mártiromság szép fizetését, mert pártvezérei ugy elfeledkeztek róla, mint soha nem is lett volna a világon. Azt remélte, hogy uri módon fog élhetni és ime, kénytelen reáfanyarodni a közönséges rabok kosztjára. Bosszuságában mi telhetett tőle? Irt egy nagy levelet Mangrának, telve szemrehányással és a melyben kijelenti, hogy — nem érdemes mártirkodni. A miben ő neki tökéletesen igaza van.

— **Banket a müegyetemi rektor tiszteletére.** A müegyetemi ifjuság *Kisfaludy-Lipthay* Sándor müegyetemi tanár tiszteletére deczember 17-én, szombaton este fél nyolcz orakor a vigadóban bankettet rendez. A vacsorát megelőzőleg a müegyetemi zenekar *Grieg* suitejét adja elő. A banket után az ifjuság «Egy rektori nap» czimen bohózatot ad elő, melyhez a zenet müegyetemi ifjakból álló «czigányzenekar» szolgálja.

— **Ujabb borhamisitások.** *Pintér* István, a szerencsi járás főszolgabirája *Mádon*, Tokaj-Hegyalja legnevezetesebb helyén *Gutglasz és Bendetz* borkereskedő czég pinczeiben az egészségrendőri szemlét megtartván, a több száz hordó bor közt *sok hamisitott bort* talált. A 8—10 hektoliteres hordók, mint s.-a.-ujhelyi levelezőnk irja, szeszszel, vizzel, szódával és hasonló anyagokkal feleresztett müborral voltak megtöltve. A főszolgabiró a hamisitott borokból mintákat vett s azokat, valamint a gyanus hordókat is a czég és a hivatal pecsétjével lezárta. Erre az iránt intézkedett, hogy a czégnek a szerencsi és a s.-a.-ujhelyi vasuti állomáson Galiczia felé utnak inditott «szomorodni bora» is kihoztassék el. De itt csak egy «szomorodni»-nak jelzett hordó bort foglalhattak le, melyből a mádi szolgabiróság vizsgálat végett mintát vett. Pintér főszolgabiró az esetet, mely a Hegyalján nagy szenzácziót keltett, ugy a főispánnal és a közigazgatási bizottságnál, mint a földmivelési és kereskedelmi miniszternél feljelentette.

— **Ismeretterjesztő előadás a muzeumban.** Ma délelőtt 11 órakor tartották a nemzeti muzeumban az ötödik ismeretterjesztő előadást. Az előadások iránt mindinkább nagyobbodik az érdeklődés és a könyvtár nagy olvasótermét zsufolásig megtöltötte a közönség. Dr. *Kuzsinszky* Bálint egyetemi tanár tartott ma előadást «Az ókori vilig: Magyarországon» czimen. A bevezetésben utalt a hazai római leletek, különösen a feliratok fontosságára, a melyek a történeti munkák hézagait kitöltik. Majd áttért Pannónia és Dácziа történetére, hangsulyozvan, hogy meghódításukat első sorban Itália biztonsága követelte meg. Minél nagyobb veszélylyel fenyegették Rómát a szomszédos barbárok, annál jobban emelkedett a két tartomány jelentősége. Előadását Pannónia és Dácziа katonai intézményeinek a fennmaradt emlékek kapcsán való ismertetésével vegezte. A szép és érdekes előadást a közönség zajos tapsokkal jutalmazta.

— **Agyonlött dohánytolvaj.** Mióta a dohánytermelést olyan szigoruan ellenőrzik, ritkán és nehezen juthat valaki egy kis valódi szüz dohányhoz. Erre akart szert tenni *Kelemen* János is a szabolcsmegyei *Kéres* községben. E hó 9-én éjjel oda lopódzott az uraság egyik dohánypajtájához, a melyhe a pajta deszkafalának felfeszitésével akart bejutni. A deszka recsegésére azonban figyelmessé lett a dohánypajták őrizetére kirendelt éjjeli őr. Rákiáltott Kelemenre, a ki erre futásnak eredt. *Szabó* Ferencz éjjeli őr ekkor utána lőtt s az éj sötétségében olyan szerencsétlenül találta, hogy Kelemen összecsett s rövid időre rá meghalt. A vizsgálat folyamatban van.

— **Öngyilkos kapitány.** Sajátszerü körülmények között vetett véget életének — mint nekünk irják — Czegléden *Pöffel* Ede, a 18-ik gyalogezred első zászlóaljának kapitánya. Messze földről, a csehországi Königrätzből jött meghalni Czeglédre. Csütörtökön érkezett oda és miután a vendéglőben megszállt, a Kalváriatemető után tudakozódott. Miután megmutatták neki, hogy merre van a temető, a kapitány egy könyvkereskedésben néhány képes levelezőlapot vásárolt és kiment a temetőbe, hol azután agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében csak temetéséről intézkedett, meg arról, hogy a nála levő 10 forintot és revolverét szolgájára hagyja. Hogy mi vitte a gyászos elhatározásra, arról szót sem szól. Temetése — az elhunyt kivánságához képest — minden katonai pompa nélkül ment végbe.

Rövid hirek. *Nagy-Becskereken* tegnap éjjel ismeretlen tettesek betörtek a Schlesinger és Polakovits-czég magtárába és elloptak tiz zsák buzát. — *Mohron* Gráf Jakab, egy hetvennégy éves aggastyán, a ki immár teljesen egyedül állt a világon, életunalomból a kutba ugrott. Mire kihuzták, már halott volt. — *Györben* Gyurkovics Márton öreg ács-segéd egy háztetőről, a hol dolgozott, leesett és meghalt. — *Lovrinban* Tanovics Márton napszámosra egy fa, melynek kiásásán dolgozott, reá zuhant, ugy, hogy a szerencsétlen ember szörnyet halt.

— **Betiltott körmenet.** A szocialisták tüntető körmenetet és nagy népgyülést akartak tartani vasárnap délután s be is jelentették a főkapitánynak, hogy délután 2 órakor táblákkal és zászlókkal a Kálvin-térről a Tattersallba vonulnak, a hol nagy népgyülés lesz, a főkapitány azonban egyiket sem vette tudomásul s ugy a tüntető körmenetet, mint a népgyülést betiltotta.

— **A börtön halottja.** A rendőri sajtóiroda a minap a következő hirt közölte a napilapokkal:

Az éjszaka egy teljesen részeg embert kisértek be a VIII. kerületi rendőrkapitányság börtönébe, a ki még a nevét se tudta megmondani. Az ismeretlent hajnalban halva találták a börtönben. Fején zuzott seb van, lehet hogy ez okozta a halálát. A holttestet felboncolták, hogy megállapitsák a halál okát.

A rendőri sajtóirodának e czinikus rövidséggel kiadott hirét minden kommentár nelkül közöltük lapunk tegnapelőtti számában. És pedig azért, mert adatok nélkül nem akartuk gyanusitani se a rendőrséget, se mást, noha rendkivül gyanusnak tünt föl a szocialistaverő rendőrkapitány: Kreesányi Kálmán kerülete börténetében történt haláleset. Az utczáról a kapitánysága visznek egy állitólag részeg embert, és ki akarják hallgatni. De mert nem tud válaszolni a hozzá intézett kérdésekre, a börtönbe csukják. Reggel aztán észreveszik, hogy meghalt s észreveszik azt is, hogy zuzott seb van a koponyáján. Erre azt mondják: valószinüleg ez okozta halálát. A mai boncolás eredménye igazolja, hogy a *szerencsétlen ember testén több helyütt ütlegek nyomai* látszanak, hogy koponyája is le volt törve, s *hogy halálát agyrázkodás idézte elő.* Most a megejtett boncolás pozitiv eredménye után se akarunk gyanusitani senkit akkor, mikor a tényekből egyenes következtetést vonunk le. Ismerve rendőrségünk humanizmusát nem állitjuk azt, hogy a csontos öklü legények verték agyon a szerencsétlen részeget a börtönben. De az a körülmény már mégis feltünő s legalább is kötelességmulasztást árul el, *hogy se a rendőrök nem vették észre azt, hogy az illető halálosan meg van sebezve*, se a kihallgatást vezető tisztviselő. Pedig az ismeretlen bizonyára erősen vérzett a koponyán, mert a boncziegyzőkönyv szerint ez a sérülés okozta a halált.

A rendőrség, mint a sajtóiroda jelenti, vizsgálatot inditott az ügyben s az ügyet át is tette a törvényszékhez további eljárás végett. A vizsgálat eredményére kivánciak vagyunk s reméljük, sikerül megállapitani, hogy büntény esete forog fenn, ki annak elkövetője. A legszigorubb eljárás ez ügyben önmaga iránti becsületbeli kötelessége a rendőrségnek, mert nem szabad eltürnie a gyanunak árnyékát se, mintha közegei brutalitása már oly előrehaladott stádiumban volna, hogy a személybiztonságot megvédeni nem tudná, nemcsak, de az ellen merénylet elkövetésében is része volna.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Hangverseny.** *A budapesti V. ker. munkásotthon*-ban ma ünnepeltek az egyesület három éves fennállásának jubileumát. Szépen sikerült hangversenyt rendeztek ez alkalommal, a melyet *Ábrányi* Emil nyitott meg. Saját szerzeményü «Feltámadunk» czimü gyönyörü költeményét szavalta el, lendülettel és hévvel. A mikor a felolvasó asztalnál megjelent, perczekig tapsoltak és éljenezték, a mely tüntetés a szavalás után ismét megujult. *Kemény* Rezső, az országos magyar királyi zeneakadémia tanára *Hubay* egy csárdajelenetét és az általános tapsra egy Romanceot adott elő hegedün. Gyönyörüen játszott, pompás bravourral és kitünő virtuozitással. Játékát meg-megujuló tetszésnyilvánitással kisérte a közönség. A zongorarészt *Szikla* Adolf, magyar királyi opera karmestere végezte. Kiváló zongorauművésznek bizonyult az opera nagytehetségü karmestere, a ki alapos tudásának és előkelő zenei képzettségének ezuttal ismételt tanujelét. Dr. *Gyulay* Béla igazgató felolvasást tartott az egészségről és az egyesületi énekkar néhány kardalának előneklésével befejezték a sikerült estét, a melyen *Gerlóczy* Károly ny. polgármester, az egyesület elnöke is jelen volt.

—

A téli mütárlat.

A mücsarnok ezidei kiállitásán számban a leggazdagabban van képviselve a tájkép. Nagyon tanulságos ez a kollekczió. Nagyrészt derék, becsületes munka; *a mint* festettek, jól van festve, nem mondhatom azonban mindegyikről, hogy *a mint* festve van, az is jó. Nem régen olvastam egy élczlapban, hogy a festő ur vendéglőben ebédelt, s a mint a pinczér elébe rakta a paréjt, csudálkozva kiállott fel: „Ime, zöld paréj! Hihetetlen!" A müvész ur azelőtt a paréjban nem látta a zöld szint.

Való igaz, hogy alkotó müvész ugy alkossa meg festményét, a mint annak tárgyát a természetben látta. Erre tanit a régi müvészet, az az örök igaz iskola. — s mikor a müvészet bukó félben volt, az egyedül mentő ut mégis csak a természethez, az igazsághoz való visszatérés volt. — De lehetséges-e az, hogy a természet szineit és formait tiz ember tiz formában és tizféle szinben lássa? A mező igazán mégis csak zöld, a kalász sárga, a messzeségben elmosódó hegység világoskék, a pipacs vörös, s az erdő mélye sötétbe játszó kék. A szürkébb, barnább, hidegebb vagy melegebb tónusokat megadja az évszak, az időjárás és a nap ideje.

S ime, a mücsarnok kiállitásán a zöld fü ritkán zöld; vagy unalmas szürke, vagy mérges zöld; a kalász és a szalma sárgája fakó; a hegyek sötétszürkék, a viz jegeczes fodros. Egy videki földbirtokos, kivel a tárlaton beszéltem, a ki őszinten megvallotta, hogy nem ért a müvészethez, de igenis ismeri és pedig jól ismeri az anyatermészetet, némi zavarral vallotta meg, hogy néhány festményt leszámitva, egyik sem tudta megragadni, — nem ismert ra a természetre.

Ebben azonban nem a gazda a hibás. Ő ugy látja a természetet, miként azt évek hosszu során át látta, de nem ugy, miként a képen mutatkozik. Ha azonban igazságos akarok lenni, el kell ismernem, hogy a festőnek is igaza van; mert hisz ő is az igazát védi, képviseli, hogy ő meg nem festhet mást és másként, mint a miként a természet neki mutatkozik. A két szamadás közül azonban csak az egyik vághat, a masik okvetlen hamis. A ki azon csodálkozik, hogy a paréj zöld s nem látja, hogy a kalász sárga, a pipacs piros, az a természet után való festés, a természetes látás legprimitivebb formájával ninesen tisztában. Festészeti rendőrségünk nincs, nem is lehet a rosszul látókat a festéstől eltiltani, de aztán ne is kivánjak, hogy a természet arra való, hogy azt elismeréssel lehessen profanálni. Müvészet és kritika igy sohasem fog találkozni, mert a kritika semmiféle szeszély előtt nem hajolhat meg. Adjuk meg mindennek, a mi öt joggal megilleti, a természetnek is valódiságát, szüzies tisztaságát, illatát, életét, haldoklását és halálát. Ez maga is egy nagy studium, de fáradozni, tanulni és küzködni kell, mig a természetesség magaslatának megközelitéséig el lehet jutni, de a ki addig jó szemmel, igaz készültséggel és becsületes szándékkal eljutott, az derekas munkát fog végezni.

Mindjárt az első teremben, szemben a bejárattól látható a kiallitás ugynevezett szenzácziója, báró *Mednyánszky* László „Alkony" czimü képe. Nem kételkedem azon, hogy a kik a kiváló tehetségü müvész ezen alkotásáért a friss benyomás alatt oly nagyon lelkesedtek, s azóta ismételve megtekintették ezt a képet, a lelkes ház alaposan csökkent. Ezt a képet is csak ugy kell elbirálni mint azokat az alkotásokat, melyeknek nem tárgya, hanem mikénje köt le. A jeles tájképfestő itt hálásabb tárgyra érdemes technikával, igazi bravourral festett. Ez az egész, a mi jót erről az értheteilen képről el lehet mondani. Mert hogy mit ábrázol, azt a müvész kézzelfoghatóan nem tudta elmondani. Mert ha ez a kep igazan az alkonyt akarja ábrazolni, akkor igazán kivánesi vagyok megtudni, hogy melyik világrészben és melyik évszakban mutatkozik az alkony ilyen lila-szürke szinekben, mely szinek a teljes világossagot meg sem tudták elosztani. S ebben a világitásban mit keres a hold? Ez nem alkony, s inkább hiszem, hogy a festőt megszallta talán a Homer poezise, s valami tulvilági, vagy alvilági képet akart megfesteni. Ha figyelembe vesszük, hogy a festőmüvész a tájképfestészet milyen remekeit állitotta ki a mult években, akkor ne kivánja, hogy ezt az alkotását valaki komolyan vegye. De nem is kell a multba visszatérni, ott van melliette másik képe, a holdvilág, mely oly gazdag természeti szépségeiben és müvészi tudásában egyaránt. A ki ilyen jeles képet tud festeni, az ne kotorásszon az eszmények világában, hanem maradjon közöttünk. éljen velünk. alkosson nekünk.

De azért ennek a teremnek igen is van egy szenzácziója, *Kacziány* Ödön pompás festménye, mely zárda-templom romjait mutatja holdas éjszakában. Ezt az egész képet az elhagyatottság miszticzizmusa tölti be, de nem a hideg, a riasztó miszticzizmus, hanem a meleg hangulat, mely magához vonz. Azt hiszem, hogy Kacziány ebben a munkában önmagát multa felül. Azok a holdvilágos falak, az a csendes viztükör és a hold fénye nagy művészi tudással van megfestve. Kiérzi az ember, milyen szeretettel festette a művész tárgyát melybe teljesen beleélte magát. Ezzel a munkával Kacziány Ödön az első festőművészek közé lépett, a ki tud alkotni, kinek van eszméje s a ki ezt az eszméjét művészi erővel és egyszerű eszközökkel tudja másokkal közölni. Szép ebben a teremben *Ujváry* Ignácz „Ripacsok“ czimű képe, melyhez fogható, természeti megfigyelés és művészi szépség tekintetében kevés van a tárlaton. *Olgyay* Ferencz a fák világitását találta el jól s „Dévény“ czimű képe is jobban fog hatni, ha magasabban függ. *Pongrácz* Károlynál pedig, ki szintén tehetséges művész, azzal a sajátságossággal találkozunk, hogy szineit nem tudta jól hangolni, mert északi vidékéhez a feltűnően kék egyiptomi ég sehogy sem illik. Az összhang meg van zavarva.

A II. teremben *Zemplényi* Tivadar három jó képével találkozunk, melyek közül a „Váluton“ lenne a legjobb, ha az a staffage nem lenne olyan merev. *Szlányi* Lajos tájai nincsenek kidolgozva, mig *Kriesch* Aladár leányrablása nem elég világos. — A III. teremben *Hegedűs* László liliomtája szép technikával van megfestve, de ezt a képet leveri a művész másik, szintén jeles műve, melyen liliomok között jelenik meg a Madonna. A két képet nem lett volna szabad egymás mellé akasztani. *Nadler* Róbert, ez a finom izlésű és nagytehetségű művészünk négy képpel szerepel itt, melyek mindegyike nagyon szép. Kiválik közülük a „Hova viszed a virágot“ czimű, melyen árnyék és fénysugár szépen vannak felosztva és a föld galyhoz hangolva. *Ujváry* Ignácz is két képet állitott ki e teremben, melyek között gyönyörű táj az „Utolsó fénysugár“. Természetes szépségben látjuk az ökrösszekeret a csapában, melynek tükre, a kép háttere és a felhő nagyon sikerült. — Az V. teremben *Bruck* Miksa sváb udvara és falu vége olyan Wisinger Florian-féle alkotások, de annál még szebbek, természetesebbek.

A VI. teremben mindjárt az elsők között találkoznak *Himfy* Lajos képével a breton-leánynyal. Himfy már nem uj ember, de a divat embere. Évről-évre tapasztalható volt, hogy ez a szép tehetséggel utnak indult művész mennyire hanyatlik. Jelen munkája az előbbi években kiállitottakkal nem bir versenyezni, a festészeti divat rabja lett már egészen s mai alkotása bizony igen gyenge. *Rubovics* Márk két képe, a „megyeri részlet“ és a „czéltalanul“ nagyon kedves, eleven apróságok. Ezekben az apró képekben nagy tehetség nyilatkozik meg s hiszem, hogy Rubovics jeles művei mielőbb elkelnek. *Stein* János rablóvárát nem lehet megérteni. Inkább bedőlt pajta ez, semhogy vár lenne. És miért rablóvár? Ügyes testmények *Tölgyessy* Artur és *Papp* Sándor képei is. *Bihari* Sándor itt több tájképpel is van képviselve. Jól vannak világitva a kosok, de tájképei a nagybányaiak hatása alatt állanak. A vizet meritő lányok a Tiszán, nagyon szép kép, — de ezek a lányok ott élnek valahol a Lidón. Sajnálom nagyon, hogy Bihari Sándor régi irányától eltért, mert *Mészöly* Géza halála óta ő volt az egyetlen tájképfestőnk, ki magyar tájakat tudott festeni magyar zamattal. Épen e téren ő otthon van, s nagy szolgálatot tenne a magyar művészetnek, ha szeretete régi tárgyához visszatérne. A III. teremben láthatók *Spányi* Béla szép falusi képei és *Rippel* Rónai József bükkfája, egy kedves hangulatos alkotás, Spányi Béla a VIII. teremben tiz képpel folytatja a sorozatot, melyek közül a „a falu utczáján“ a borus időben a hideg verőfény kitűnő. A bodajki Kalvária-hegy hamvaszöld hegyoldalával és gyenge napsugarával, mely a keresztet világitja meg, pompás. Kacziány Ödön lagunaképéről nem lehet eldönteni, hogy napos-e, vagy holdvilágos. *Mannheimer* Gusztáv öt képet állitott ki, metyekben már sokszor méltatott nagy talentumát mutatja be ujolag. Az idyll pompás mint egy régi testmén, a „Tájkép“ mély üde szineivel kelt hangulatot, mig a capri-i kép meleg verőfényével kap meg. A fiatal mester a hangulatnak és a szineknek ura és brilláns technikája van. — Szépek a X. teremben *Molnár* József, *Walentiny* János festményei, *Koszkol* Jenő velenczei képei, *Edvi* Illés Aladár vizfestményei és különösen *Háry* Gyula tengerparti képei. Háry a kis képek mestere, melyeken kitűnő előadó. A XI. teremben még felemlitendő *Györök* Leó, *Kézdi-Kovács* László és *Telepy* Károly, ki magyar tájképeket állitott ki. — A IY. teremben látható a karácsonyi kiállitás, melyben több nagyon szép kép vásárolható meg olcsó áron.

Dr. Nyári Sándor.

SPORT.

— **A magyar testgyakorlók köre** a Barcsay-utczai gimnázium tornatermében tegnap délután 5 órakor *disztornát* rendezett, mely felvonulással kezdődött. A *tagszabadgyakorlatokat* (!!), a melyekből nem egy disszonáns akkord ritt ki, a vezénylő a nézőközönség kellő közepében felállitott padról dirigálta, holott elég nagy szabad előtérrel rendelkezett. A *szertornázást* három csapatban végezték *egyszerre*, tudniillik magas és alacsony korláton és lovon. A mint az áttekinthetést lehetetlenné tevő zürzavarból kivehettük, a csapatok közül a legjobb a magas korláthoz, a leggyengébb pedig a lóhoz került. Az egyes figurák édeskevés variácziót tüntettek fel. Az *orsz. nyilt versenyek* közül kettő match volt. A gyűrűhintán kitűnt *Heller* Béla mutatványainak könnyedtségével, mig *Erdős* Béni kissé nehézkesebb volt ugyan, de gyakorlottabb. A magas korláton *Bassa* Jenő figuráinak tiszta formáival szárnyalta tul *Heller* Bélát. Ezután két pár birkózott «franczia módra». Győzött *Weisz* Rikárd (M. T. K.) *Lovass* Rössler Gyula fölött, mig *Gräffl* Károly (M. U. E.) és *Kellner* Gyula (M. T. E.) között a kétszeri mérkőzés daczára a verseny eldöntetlen maradt. Ez utóbbi pár birkozása Gräffl exotikus poseokat erőltető viselkedése folytán távol állt a nemes sport gyakorlásától. Közben *Robeli* vivómester s *Borsodi* Jenő iskola- és kardvivással töltötték ki a pihenő szüneteket. A rendezés távolról sem volt kifogástalan s vajmi csekély gyakorlottságról tanuskodott. A tornászok azonban a legjobb igyekezetet árulták el, de az előkészités ugy látszik nem volt elegendő. (*pj.*)

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Iparhatósági megbizottak választása.** Az iparhatósági megbizottak választása ma történt meg a főváros előljárósági épületeiben meglehetős csekély érdeklődés mellett, a mennyiben mindenütt csak a hivatalos listára szavaztak, csupán a VI. kerületben volt a hivatalos listán kivül még két lista: a terézvárosi kaszinóé és a demokrata köré. Megválasztattak:

I. kerületben. Rendes tagok: Arnold Róbert, Adamasky József, Bertsik Kálmán, Csókás Gusztáv, Gaizler Béla, Hegedüs Lajos, Hirschler Mór, Horváth Béla, Jankovits József, Kühne Ferencz, Pertl István, Pleskó Reisz Antal, Róth Lajos, Schmelhegger Nándor, Stettner Géza, Stockinger Ferencz, Sulzberger József, Trettina József, Walther Ernő. *Póttagok:* Friedländer Lajos, Kozanek Antal, Kurzweil Vilmos, Mattmann Lipót, Noszek Ignácz.

II. kerületben. Rendes tagok: Bauer József, Biberal József, Weisz Jakab, Lindenbach István, Danczer Ferencz, Tabermann Gusztáv, Okányi Imre, Stowasser János, Kubanek Venczel, Birkenhauer József, Juhász József, Behringer István, Schnellein Antal, Szabó János, Lelmayer Nándor (iparosok), továbbá Lencz Ferencz, Wehninger Mihály, Tóth Gyula, Richtárszky Ernő, Keresztény István kereskedők. *Póttagok:* Alnach Ferencz. Bodrogi Lajos, Warga István, Buczák Ágoston, Eibl Ferencz.

III. kerületben. Rendes tagok: Bauer Mátyás, Berger Ármin, Gebhardt József, Kugler József, Kuncze Rezső, Muskovits Károly, Lenarduzzi János, Szolnoky László, Varga Ignácz, Engl Márk, Haszmann István, Schaffier István, ifj. Lencz Ferencz, Dworzsák Ferencz, Kranczl Gyula, Kéky Imre, Mosel Ferencz, Róth Mihály, Epstein Jakab, Schödl István. *Póttagok:* Fillinger Sándor, Weber János, Kronstein Lajos, Sárkány Ferencz, Weier Simon.

IV. kerületben: Balogh Károly, Blazek Adolf, Braun Vilmos, Bokor J. János, Farkas István, Fehér János, Friedrich Gyula, Grünfeld Ármin, Heyek Ede, Hikádé Lajos, Hinterecker Lipót, Kondor Bernát, Konta I. Ferencz, Körömi János, Nyigrinyi Béla, Rein János, Rusznyák Sándor, Sághy György, Speray János, Vértessy Gusztáv. *Póttagok:* ifj. Frey Imre, Maratsek István, Mayer József, Del Medico Péter, Róth Dávid.

V. kerületben: Eisele Ödön, lovag Falk Zsigmond, Fodor Béla, Fürst Bertalan, Friedmann Ignácz, Heller Ármin, Kleinberger Ármin, Kogler János, Kramer Miksa, Krieszhaber Leó, Láng Ignácz, Márkus Samu, Pick Ede, Pintschof J. Mór, Pollak M. Miksa, Reich Mór, Stabler Hermann, Schwarcz Illés, Wahl Vilmos, Zerkovitz Emil. *Póttagok:* Bohner Ödön, Hirschfeld Mór, Kintzky Gyula, Pscherhofer Samu, Wolf Mór.

VI. kerületben: Bessenyey Géza, Czettel Dániel, Déry Rezső, Deutsch F. Károly, Ernyey Lajos, Eisler Ármin, Hoffer Gyula, Kádár Lajos, Kardhordó Árpád, Katzer József, Kerécz Ferencz, Kunossy Frigyes, Mandics Sándor, Országh Sándor, Révay Oszkár, Rigler J. Ede, Steiner Ferencz, Tausek Ferencz, Weingruber Ignácz, Wenczel József. *Póttagok:* Árvay Ottó Ede, Kovács László, Riha János, Schreiber Hugó, Weiner Mátyás.

VII. kerületben. Rendes tagok: Herényi J., Stankovits Sándor, Nagy Imre, Sternberg Dezső, Müller Zsigmond, Neuwald Illés, Karos Rezső, Róna Imre, Agulár Ede, Windt Ignácz, Hönig Antal, Melko György, Frisch Ignácz, Bergl József, Rottmann Jakab, Lichtenstein Sándor, Pisztrács Gyula, Röck Károly, Szabó György, Vaska József. *Póttagok:* Knöpfler Jakab, Hollósi Albert, Fischer Vilmos, Schmach Károly, Schmidt Gyula.

VIII. kerületben: Rendes tagok: Almási Jakab, Bravmann Mór, Brém Ferencz, Gfelner József, Goldner Izráel, dr. Grauer Vilmos, Haszler József, Homonnay István, Horváth Ferencz, Major Péter, Márkus Zsigmond, Misura Mihály, Neuhold János, Raics Frigyes, Rózsa Sándor, Sauer József, Tomcsányi Gyula, Tóth Sándor, Walter Ernő, Weisinger György. *Póttagok:* Kauser István, Szita Andor, Innhof Mór, Schwarz Jakab, Horváth Béla.

IX. kerületben: Rendes tagok: Ebersperger Lajos, Graf József, Juhász Lajos, Kneitner József, Koja Lajos, Krazsoff János, Sperl Flóris, Urbancsok Pál, Humayer József, Kenessey Ernő, Strausz Mór, Sárváry János, Fried Fülöp, Spolarits Vilmos, Sitzwohl József, Vaday Gáspár, Grigár József, Bittman Pál, Meiszter Izidor, Fait Mihály. *Póttagok:* Hüttner Jenő, Steger Károly, Mangold Károly, Marschall Ferencz, Corvin Lajos.

Hogy mennyire csekély volt a szavazás iránt az érdeklődés, legjobban mutatja az I. és IX. kerületben beadott szavazatok száma. Az I. kerületben mindössze csak 7-en és a IX. kerületben csak 10-en szavaztak le. A IV. kerületben a legtöbb szavazatot adták be. Itt összesen 106-an szavaztak le az iparhatósági megbizottakra.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Petőfi-társaság** mai, *Bartók* Lajos elnöklete alatt tartott felolvasó ülésének gazdag tárgysorozata nagyszámu közönséget vonzott az akadémia kistermében. A felolvasást *Szana* Tamás kezdte meg, a ki *Jankó* Jánosról szóló s legközelebb megjelenő könyvéből olvasott fel egy részletet *Jankó művészete* czimen. *Jankó* János — ugymond — nem karrikaturáival aratta legszebb diadalait. Ez a művész, ki közel négy évtizeden át volt kedvelt szórakoztatója a magyar közönségnek s kit e hosszu idő alatt mindenkor a karrikatura mestere gyanánt emlegettek, ha őszintén akarunk nyilatkozni, csak kis mértékben rendelkezett azokkal a tulajdonságokkal, melyek az igazi karrikaturarajzolónál nélkülözhetetlenek. A karrikatura nálunk épp ugy, mint a modern Európa más országaiban, leggyakrabban a politikai élet szereplői felé fordul s hatásra csak ugy számithat, ha meggyőződésből teljesiti hivatását, félelem nélkül csapdos jobbra-balra, harap, marczangol s attól sem riad vissza, ha netalán kegyetlenséggel és hazugsággal vádolják. Az igazi karrikatura-rajzoló abban találja gyönyörűségét, ha vérig sértheti azt, a ki ellen fordul s ezzel a merészségével pártjának derüs perczeket szerezhet. Jankó Jánosban nem volt meg a politikusnak sem igaz meggyőződése, sem bátorsága. Lelkesedett ugyan az ellenzék törekvéseiért, de arra már nem volt sem ideje, sem kedve, hogy azokért sikra szálljon. Ezért nem csoda, ha saját egyénisége a karrikaturákban csak ritkán nyilatkozhatott meg pregnansabban. Mig a humoros thémákba a maga pezsgő piros véréből is cseppentett valamit, a gunyosokat ugyszólván csak diktandó rajzolta. A felolvasást megéljenezték. *Jakab* Ödön olvasta föl ezután *Vértessy* Gyula vendégnek, a kedvelt szépirónak «Lili» czimű elbeszélését, a mely nagy tetszést aratott. *Torkoss* László két költeményét (»Hulló levelek» és «A fenyő és a repkény») mutatta be. *Ábrányi* Emil ifjabb *Reményi* Edének egy klasszikus formában irt elégiáját olvasta fel, a mely Anakreonhoz, a zengzetes nyelvü görög poétához van intézve. *Szabó* Endre szép latin költeménynek magyar forditását mutatta be modern versformákban s végül *Sebők* Zsigmond olvasta föl «Az idegen fiu« czimű sikerült elbeszélését, mely az előző művekkel együtt a közönséget zajos tapsra késztette. A felolvasó ülést követő zárt ülésen az e hó 23-án megejtendő tagválasztás módozatait beszélték meg.

— **A magyar közgazdasági társaság** e hó 15-én este 7 órakor a társaság helyiségében ülést tart, melyen *Geöcse* Sarolta tart előadást a svájczi szoczialpolitikai törekvések, s emberbaráti intézményekkör a nevelés ügy terén.

— **A természettudományi társulat** élettani szakosztálya e hó 13-án este $6^1/_2$ órakor az egyetem élettani intézetében ülést tart.

— **A szegény gyermekkert-egylet** ma tartott ülésén elhatározta, hogy e hó 18-án délután 11 órakor akáczfa-utcza 32. szám alatti helyiségeiben felruházóünnepélyt rendez. Az ünnepélyen 317 szegény gyermek kap uj ruházatot. Vendégeket szivesen látnak.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Uj osztrák törvényjavaslatok.** Dr. *Patzak* képviselő, a reichsrath mai ülésén, a sajtóra vonatkozó törvények megváltoztatása érdekében, három törvényjavaslatot terjesztett be. Az egyik törvényjavaslat a sajtótörvényre vonatkozik, a második a bünvádi perrendtartásra és a harmadik az ujságok és naptárak bélyegeinek eltörlésére. A bünvádi perrendtartásra vonatkozó törvényjavaslat által a sajtó által elkövetett magánbecsületsértéseket ki akarja venni az esküdtszéki judikatura alól, a mi megfelelne annak a hirnek, hogy a kormány egy külön novellában a sajtó által elkövetett magánbecsületsértéseket kihágásnak kivánja minősittetni, melyek felett tudvalevőleg már a rendes büntetőbiróság itél.

MULATSÁGOK.

— **A budai polgári kör** tegnap nyitott a meg a téli mulatságainak sorozatát egy sikerült családi estélylyel, melynek első részét gondosan összeállitott müsoru hangverseny szolgáltatta, a melyet táncz követett. A hangversenyen Schmidt Mariska és Tabermann Irma, azután Telkes Aladár, Zerkovits Rezső és ifj. Stovasser János vett részt. A tánczmulatság a hajnali órákban ért véget.

A hivatalos lapból.

Kinevezések. A pénzügyminiszter *Kiss* Dezső szegedi pénzügyi segédtitkárt a makói m. kir. pénzügyigazgatósághoz m. kir. pénzügyi titkárrá, a szegzárdi m. kir. pénzügyigazgatósághoz *Kluha* Géza pozsonyi pénzügyi fogalmazógyakornokot pénzügyi fogalmazóvá, a beszterczebányai m. kir. pénzügyigazgatósághoz *Bauer* Gusztáv zólyommegyei számvevőt, tiszteletbeli szolgabirót pénzügyi fogalmazóvá, az eperjesi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez *Jeney* Géza székes fővárosi fogyasztási adótisztet számtisztté, a központi dij- és illetékkiszabási hivatal mellé rendelt számvevőséghez *Acs* Gyula budapesti lakost m. kir. pénzügyi számtisztté, a balassa-gyarmati m. kir. pénzügyigazgatósághoz *Erdélyi* Bertalan losonczi kir. adótisztet állami végrehajtóvá, a sepsi-szent-györgyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz *Révay* Lajos vámgyakornokot állami végrehajtóvá, — a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Péterffy* Gyula zsolnai és *Csallóközi* Jenő miskolczi kir. gimnáziumi helyettes tanárokat ugyanezekhez a tanintézetekhez rendes tanárokká, *Jakubéczy* Árpád okleveles tanitót az alsó-köröskényi állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, *Körösi* Erzsébet, férj. *Kardos* Lászlóné okleveles tanitónőt a soroksári állami elemi népiskolához rendes tanitóvá kinevezte.

TÁVIRATOK.

Páris, decz. 11. A „Liberté“ szerint a haditörvényszék önként ideiglenes határozatot hozott Picquart ügyében s ezt a határozatot legközelebb nyilvánosságra hozzák.

Vilmos császár és a birodalmi gyülés.

Berlin, decz. 11. Vilmos császár ma igen kegyesen fogadta a birodalmi gyülés elnökségét gróf *Ballestrem* elnök és dr. *Frege* és *Schmidt* alelnökök személyében. A császár örömét fejezte ki az alakuló gyülés lefolyásáról és befejezéséről. Azután a nemzetközi helyzetről beszélt és azt mondta, hogy a helyzetet, jóllehet Németország valamennyi számbajövő hatalommal békés, söt barátságos viszonyban van, nagy figyelemmel kell kisérni, a mit a laikus is belát s hogy ez okból a hadsereg javaslatba hozott tökéletesitését és kiegészitését keresztül kell vinni. Kevés az, a mit javaslatba hoztak, de tekintettel az ország adózóképességének kellő kimélésére többet javasolni nem lehetett. Azután megelégedéssel beszélt a császár palesztinai utjáról, a melyről több epizódot mondott el, különösen kiemelve, hogy nagyon örült a németek összetartásának, akár evangelikusok, akár katholikusok.

Gróf *Ballestrem* elnök a birodalmi gyülés nevében gratulált a császárnak az utazás szerencsés befejezéséhez és a császári pár szerencsés hazajöveteléhez.

Az elnökség kihallgatása a császárnál háromnegyed óra hosszat tartott, ezután a császárné fogadta az elnökséget rendkivül barátságosan. Augusszta Viktória császárné, a ki kézcsókra nyujtotta kezét az uraknak, szintén a palesztinai utról beszélt, dr. *Frege*-től pedig a szász királyi családról kérdezősködött.

KÖZGAZDASÁG.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Villamos vasut Kecskeméten és Kecskemétről Lajosmizsére.** A kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán, folyó évi deczember hó 15., 16. és. 17. napjain tartják meg Kecskeméten a városház tanácstermében a Kecskemét város belterületén, valamint a Kecskeméttől Lajosmizséig, illetve szárnyvonalképp Jászkerekegyházáig tervezett villamos helyiérdekü vasut közigazgatási bejárását. A Kecskeméttől Lajosmizséig vezetendő vasutvonal eszméje nem uj keletü; első izben még 1889-ben, másodszor 1896 ban képezte közigazgatási bejárás tárgyát. Az ujonnan tervezett vonal főképp abban tér el az előbbiektől, hogy a határban fekvő szőlőtelepek érintése czéljából jelentékeny kanyarodással vezet Lajosmizsére.

* **Vasuti terület elfoglalása a fő- és székvárosban.** Budapest fő- és székváros a Mexikói-ut részére a vasuti kisajátitási határon belül területet foglalt el és rendszeres utczakövezési munkákat vétetett rajta foganatba. A kereskedelemügyi miniszter felhivta a fő- és székváros közönségét, hogy a vasuti területen végrehajtott burkulást távolitsa el.

IPARÜGYEK.

— **Szesziparosok szakértekezlete.** A magyar kereskedelmi csarnok szeszes italok szakosztályának meghivása folytán országos értekezletre gyült mintegy 80 vidéki és 50 fővárosi likőr-gyáros és illetve szesznagykereskedő a «Magyar kereskedelmi csarnok» helyiségeiben, hogy egyöntetüen megállapitsák az 1899. január 1-én életbelépő szeszforgalmi adó beszedése módját. A délelőtt 10 órakor kezdődő ülés részletes lefolyása a következő volt:

Dr. *Schreyer* Jakab, mint a magyar kereskedelmi csarnok titkára, ennek nevében melegen üdvözli a szép számban megjelent urakat, fényes sikert kiván tanácskozásukhoz és felkéri a jelenlevőket a tisztviselők megválasztására. *Basel* Zsigmond inditványára egyhangulag megválasztattak: elnökké *Adler* Károly (Budapest) és *Fischer* Zsigmond (Pozsony); a titkári teendők ellátására dr. *Schreyer* Jakab kéretett fel, a jegyzőkönyv vezetésével pedig *Márkus* Miksa lett megbizva. *Adler* Károly köszönetet mond ugy a maga, mint tiszttársai nevében a kitüntető bizalomért és hangsulyozván, hogy nagy czélokat csakis együttes erővel érhetni el, az ülést megnyitja és felkéri *Engl* Hugót, a ker. csarnok szeszes itali szakosztálya inditványának előterjesztésére, melynek lényege az, hogy 1899. január 1-től a szeszes italok ára a szeszforgalmi adó nélkül lesz megállapitandó. E naptól kezdve a szeszes italok után következő adótételek lesznek számitandók: mindennemü édesitett ital után hektoliterkint 5 frt, minden más ital után, ha annak alkoholtartalma 30%-on alóli 4·5 frt, 31%-tól 40 ig 6 frt, 41—50-ig 7·5 frt, 51—60-ig 9 frt, 61—70-ig 10·5 frt, 71—80-ig 12 frt, ezen felül literenkint 15 kr. Ajánlja ezen inditványa elfogadását.

Fischer Zsigmond az előadó javaslatát jogi és technikai okokból nem fogadhatja el és az eladó ur azon inditványával szemben, hogy a forgalmi adó nem hitelezhető, előterjeszti a következő propozicziót: állapittassék meg szokvány utján, hogy 20 frton alóli összegeknél a szállitás csak utánvét mellett történhetik, 20 frttól 100-ig nyilt számlára és azonfelüli megrendelés csak váltófedezet mellett terjeszthető. E két ellentétes inditvány körül igen beható eszmecsere fejlődött ki, melyben részt vettek: *Sárkány* Arnold (Budapest), *Pillitz* Mór (Veszprém), ki az ezen szakbeli szokványok irásba foglalását ajánlja, *Schönwald* Kabos (Tatatóváros), *Brucsy* János (Esztergom).

Ezek után dr. *Schreyer* Jakab, a magyar kereskedelmi csarnok titkára a következő inditványt terjesztette elő:

Az értekezlet kiküld egy 15 budapesti és 15 vidéki tagból álló bizottságot a végből, hogy a szeszes áruk tekintetében szokvány-tervezetet dolgozzon ki, a melynek keretén belül megoldandó azon kérdés, hogy a szeszforgalmi adó mely módozatok mellett vételezendő be. Az ekként kidolgozott tervezet az érdekelteknek előzetesen tanulmányozás végett beküldendő és azok végleges megállapitása végett egy ujabb országos értekezlet hivandó egybe.

Ugyancsak ez a bizottság bizatik meg azzal, hogy tegye megfontolás tárgyává, hogy mely alapon és módozatok mellett volnának az érdekeltek egy állandó kapocsba hozhatók és az egybehivandó ujabb értekezletnek ez iránt tegyen konkrét javaslatokat.

Ez inditványhoz hozzászólottak: *Kántor, Ehrlich* Manó (Budapest), *Weisz* Mór (B.-Gyula), *Kremer* Rezső (Budapest), ifj. *Deutsch* Adolf (Gyöngyös), *Braun* Arthur (Budapest), *Weisz* Lajos (Budapest), *Lévai* Samu (Szombathely), *Wittmann* N. (Győr) valamennyien pártolván az inditványt.

Dr. *Schreyer* Jakab ez inditványa *Basel* Zsigmond (Budapest) azon módositásával, hogy az értekezlet az országos szövetség létesitését feltétlenül kivánja s a megválasztandó bizottságot ez országos szövetség alapszabály-tervezetének mielőbbi kidolgozására utasitja, egyhangulag elfogadtatott.

E bizottságba egyhangulag a következők választattak be. *Budapestről*: Adler Károly, Engel Hugó, Zwack Lajos, Braun Arthur, Kann Lajos, Kramer Rezső, Sárkány Arnold, Oprec Rezső, Grünfeld Miksa, Ehrlich Manó, Basel Zsigmond, Klein Adolf, Weisz Lajos és Friedmann Jónás. *Vidékiek*: Fischer Zsigmond (Pozsony), Fürst Ödön (Debreczen), Brucsy János (Esztergom), Weisz Mór (Békés-Gyula), Schönwald Kabos (Tata), Königstadter Busan (Ujvidék), Simon Ede Sándor (Léva), Hermann A. (Varasd), Bing Ede (Arad) képviselve Bing Béla által, Lévai Samu (Szombathely), Kimmel J. (Temesvár), Sonnenfeld (Vágujhely), Witzmann L. (Győr), ifj. Deutsch Adolf (Gyöngyös), Brachfeld Emil (Kecskemét) és Goldfinger Gábor.

Miután még *Brucsi* János az elnökségnek fáradozásáért a jelenlevők nevében köszönetet mond, *Adler* Károly elnök zárszavaival az értekezlet véget ért.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **A czukorárak csökkenése.** Prágából jelentik, hogy a czukorpiaczon egészen váratlanul jelentékenyen csökkentek az árak. Az áresés métermázsánkint körülbelül $^1/_4$ frt. Az irányváltozást az idézte elő, hogy a párisi piaczon sürgető a kinálat és a kereslet felette csekély, mert a kereskedelem à la hausse van angazsálva. Végül a rosszabbodáshoz az is hozzájárult, hogy a kubai czukortermelést $4^1/_2$ millió métermázsára becsülik a tavalyi 3 millió ellenében és az osztrák czukormés is meghaladja a 9 millió métermázsát.

** **Uj villamossági trust Budapesten.** Itt bécsi lap hire szerint egy uj trust-társaságot ter[…] melybe az egyesült villamossági társaság (azel[…] és tsa) is beleolvadna. E vállalat ugy Magya[…] mint Ausztriában és különösen Csehországb[…] pet szándékozik felállitani. A társaság tők[…] millió forint lenne.

** **Osztrák adóváltók leszámitol[…]** kincstár a pénztári készletek erősbödé[…] gyalásokat folytatott az osztrák-magy[…] tiz millió forintnyi adóváltók vissz[…] Az osztrák-magyar bank az alaps[…] fel van jogositva ily kincstári váltó[…] havi esedékességre eszkomptálni, d[…] nak ülésében hozott határozata s[…]

Felelős szerkesztő: **Csáv[…]**
Helyettes szerkesztő: D[…]
Tulajdonos és
„Egyetértés“ Hirlapkiadó, Irod. é[…]

Napirend 1898.

Naptár Hétfő, decz 12. Ró[…] Prot. Spiridion. — Görög-or[…] — Zsidó: Kislev 29. — Na[…] reggel, nyugszik 3 óra 52 […] 6 óra 18 perczkor reggel, r[…] délután.
A kereskedelmi miniszte[…]
A pénzügyminiszter foga[…]
A horvát miniszter fogad[…]
Az akadémia III. osztal[…]
A nemzeti muzeum: […] d. u 1 óráig. — Többi […] mellett
A nemzeti muzeum nép[…]
A „Hodoló diszfelvonu[…] képe látható Városliget […] este $^1/_2$5 óráig. Belépő
Iparművészeti muzeu[…] állandó bazárja az üllő[…] naponkint 9—1-ig.
M. kir. gazdasági m[…] történelmi épületcsopo[…] van naponkint — a […] órától 1-ig, d. e. 3-tól […] van. A muzeum látoga[…]

Magyar kereskedelmi muzeum. Állandó kiállitás: kereskedelem történeti muzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban, d. e. 9—12-ig és délután 2—5-ig. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott 9 órától d. u 2-ig. — Magyar háziipar központi bazár kerepesi-ut 22. sz. I. emelet d. e. 9-től déli 1 óráig és d. u. 3-tól esti 7 óráig. Tudakozó Iroda és nyilvános szakkönyvtár Kerepesi-ut 20. sz., I. em. d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-i[…]

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1898. decz. 12-én.
Zárva.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1898. decz. 12-én.
HIMFY DALAI.
Vigjáték 3 felv., 1 előjátékkal. Irta Berczik Á.
Személyek:

Kisfaludy S.	Mihályfi
Szegedy R.	Cs. Alszeghi
Rosty Antal	Vizvári
Jolán	Csillag T.
Bezerédy K.	Császár
Takács J.	Horváth
Skublics I.	Náday B.
Fehér Gy.	Bakó
Horváth J.	Egressy
Gaál J.	Faludi
Ágh F.	Gabányi
Kisfaludy K.	Dezső
Biró J.-né	Rákosi Sz.
Bay A.	Ligeti J.
Szalóky P.	Zilahi
Nagy Pál	Latabár
Nagy Pálné	Vizváriné
Janka	Czikle
Bogyai L.-né	Györgyné
Stanczi	Vásárhelyi

Kezdete 7 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1898. decz. 12-én.
Az unatkozó király.
Operette 3 felv. előjátékkal. Irták M. Ramos Carrion és Vital Aza. Ford. Szalai E. és Hevesi S. Zenéjét szerz. Chapi.
Személyek:

Király	F. Hegyi
Hadügyminiszt.	Németh
Tengernagy	Solymosi
Pénzügyminiszt.	Ujvári
Belügyminiszt.	Tollagi
Kapitány	Kassai
Tiszt	Kenedich
Juan	Horváth V.
Mária	Csatai
Biró	Kiss M.
Rósa	Z. Bárdy
Jeremiás	Vidor
Német követ	Várnai
Angol követ	Lubinszky
Olasz követ	Ternyei

Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ

Budapest, 1898. decz. 12-én.
Diplomás kisasszonyok.
Bohózat 3 felvonásban.
Kezdete $7^1/_2$ órakor.

VÁR-SZINHÁZ.

Budapest, 1898. decz. 12-én.
Parasztbecsület.
Melodráma 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Mascagni Péter. Szövegét irták Targioni-Tozetti és Menasci. Forditotta Radó Antal.

Santuzza	Rotter
Lola	Payer M.
Turiddu	Arányi
Alfio	Hihályi
Lucia	Válent V.

Utána:
Bécsi keringő.
Ballet 3 képben. Szövegét irták Frappart L. és Gaul F. Zenéjét összeállitotta Bayer J.

Pernauer	Pini
Barbara	Zsuzsanits
Éji őr	Lapidesz
Bohócz	Monori
Pinczérnő	Reiss
Menyasszony	Kranner
Vőlegény	Gaszner
Örömanya	Tárnoki
Örömapa	Zolnai
Ifjuság	Blanszky

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Budapest, 1898. decz. 12-én.
B. A. L. E. K.
(Cabinet Piperlin.)
Operett 3 felv. Irták H. Raymond és P. Burani. Zenéjét szerz. Hervé. Ford. Rákosi V. és Makai Emil.
Személyek:

Piperlin	Boross
Merlingard	Szilágyi
Bardinel	Ráthonyi
Vetiver	Halasi
Raussignac	Rózsahegyi
Leó	Odry

Kezdete $7^1/_2$ órakor.

VÍG-SZINHÁZ

Budapest, 1898. decz.
A tekenős[…]
Boh. 3 felv. Irta […] Ford. Fá[…]
Sze[…]
Champalier
Léonie
Lemarqu[…]
Briguet
Jumar[…]
Adol[…]
Gib[…]
Gil[…]

Sor[…]
ALF[…]
Birk[…]

Henneberg-selyem
— csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik —
397

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal Papnövelde-utcza 8. sz. és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje VI. ker., Teréz-körut 54. szám.

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje Andrássy-ut 51. (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje József-körut 50. sz.. (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje IV. Petőfi-tér 3. szám.

Toldi Lajos könyvkereskedése Buda, II., Fő-utcza 2. szám, valamint minden hirdetési iroda.

Kiadóhivatali üzenet.

Tudakozódásoknál csakis olyan levelekre válaszolunk, a melyekért a válaszbélyeg beküldetett.

Jeligés hirdetéseknél a hirdető a kiadóhivatal előtt ismeretlen.

Használt és uj **pénz-szekrények** rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Sálvány-utcza 6. sz.** 31885

Társalgónőt keresek, a ki magyar anyanyelvén kivül a franczia- és németnyelvet kifogástalanul beszéli. Ajánlatokat „**Német és franczia**" jelige alatt elfogad a kiadóhivatal. 11085

Matico-injectio

Grimault és tsa Páris

Matico levelekből készült ártalmatlan szer legrövidebb idő alatt gyógyitja a **titkos betegségeket**, mint **hólyaghurut**, kankó stb. még akkor is, ha az régi s elhanyagolt volna is. — Egy üveg ára 2 frt

Matico-tokocskák

(Capsules matico)

a gyógyuláshoz nagy mérvben hozzájárulnak, a javulást gyorsitják. — **Fecskendők** minőség és czélszerüség szerint 1 frt, 60 kr, 35 kr és 25 kr. ugyszintén suspensoriumok mindig készletben.

Egy üveg ára 2 frt 50 kr.

Magyarországi főraktár **TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertára Budapest, király-utcza 12.**

Déli vasut.

4271/F 98. sz.

Közvetlen kocsik Budapest déli vasutról.

A téli menetrendben azaz 1898. évi október 1-től 1899 április hó 30-ig, **Budapest déli vasuti pályaudvarról** és **viszont** naponta a következő I. és II. osztályu közvetlen személykocsik közlekednek:

Budapest d. v. Merán és viszont (az I. osztály részére két háló hely is) Pragerhof—Marburg—Franzenfesten át.

Ind. Budapest d. v. 8 óra — p. este
Érk. Meran 2 „ 59 „ délután
Menettartam: 19 óra.
Ind. Meran 3 óra — p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 9 „ 50 „ d. e.
Menettartam 19 óra.

Budapest d. v.—Velencze (Venezia) **és viszont** Pragerhof—Nabresina—Cormons-on át.

Ind. Budapest d. v. 8 óra — p. este.
Érk. Velencze 2 „ 15 „ d. u.
Menettartam $18^1/_4$ óra.
Ind. Velencze 2 óra 10 p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 9 „ 50 „ d. e.
Menettartam: $19^1/_2$ óra.

Ezen közvetlen kocsik minden gyorsvonatokra érvényes I. és II. osztályu menetigazolványnyal használhatók.

Budapest d. v. pályaudvaron Velenczébe közvetlen menetjegyek adatnak ki.

Az utazás Ausztria-Magyarországban egyszer megszakitható.

Budapest d. v.—Fiume és viszont Pragerhof—St.-Péter-en át.

a) Ind. Budapest d. v. 8 óra — p. reg.
Érk. Fiume 9 „ 15 „ este.
Menettartam: $13^1/_4$ óra.
b) Ind. Budapest d. v. 8 óra — p. este.
Érk. Fiume 9 „ 38 „ d. e.
Menettartam: $13^1/_2$ óra.
c) Ind. Fiume 7 óra 45 p. reg.
Érk. Budapest d. v. 9 „ 20 p. este.
Menettartam: $13^1/_2$ óra.
b) Ind. Fiume 7 óra 55 p. este.
Érk. Budapest d. v. 9 „ 50 „ d. e.
Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v.—Pakrácz és viszont Nagy-Kanizsa—Barcson át.

Ind. Budapest d. v. 9 óra 25 p. este.
Érk. Pakrácz 1 „ 20 „ d. u.
Menettartam: 16 óra
Ind. Pakrácz 2 óra 50 p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 6 „ 29 „ reg.
Menettartam $15^1/_2$ óra. 1236

A kicsikéknek kedves karácsonyi ajándékul legalkalmasabb képeskönyvek.

Kitünő tartalommal hazánk legkiválóbb gyermekverselőitől u. m. *Pósa Lajos, Mikszáth Kálmán, Radó Antal* stb.

Pósa Lajos képes A B C-je. Nagy alak gyönyörü szinnyomatu képekkel. A képek alatt Pósa Lajos kedves versikéi. Szinnyomatu kötésben. Ára 80 kr.

Czini-Czini. A kicsikéknek muzsikálja *Pósa Bácsi.* (Pósa Lajos) Tull Ödön rajzaival. Negyedrét. Gyönyörü szinnyomatu vászonkötésben. Ára 2 frt 40 kr.

Arany napsugár. Irta *Pósa Lajos.* Nagy alaku képeskönyv. 25 müvészies kivitelü, pompás szinnyomatu képcsoporttal, ugyanannyi önálló lapon. Diszes kötésben. Ára 3 frt 60 kr.

Tündérliget. A gyermek élet változatos képei. Irta *Kálmán bácsi.* (Mikszáth Kálmán.) Negyedrét. Tizenkét legfinomabb kivitelü szines és számos fekete képpel Szinnyomatu kötésben. Ára 2 frt 40 kr.

Menazséria. Állatos képeskönyv. Felváltva finom szinnyomatu és egyszinü képekkel. Ára 1 frt 20 kr.

Két különböző tartalmu de hasonló külsejü képeskönyv. **Kis emberek pajtásai. Mindenféle állatképek.** Joravaló apró népnek. Leuteman Henrik stb. Képeit versekkel ellátta *Radó Antal* (Antal bácsi). Finom kivitelü, szinnyomatu és fekete képekkel. Kemény táblában, szines kötésben. Egy-egynek ára 1 frt 20 kr.

Jó gyermekek mulatsága. Olcsó állatos képeskönyvecskék, a legzsengébb koru gyermekek számára, könnyü versikékkel Radó Antaltól A B C szöveggel. Hétféle külömböző tartalmu, de hasonló külsejü képeskönyv. Egy-egynek ára 20 kr. Ugyanaz nagyobb kiadás, bő tartalommal, szinnyomatu boritékba kötve 1 frt.

Elszakithatlan képeskönyvek!

Vadászképek. Utazás a világ körül. Két különböző tartalmu, de hasonló külsejü képeskönyv. Mindegyik 8 finom szinnyomatu képpel, vastag lemezre huzva, összehajtható alakban. Szinnyomatu boritékkal. Ára egynek-egynek 1 frt 50 kr.

Két különböző tartalmu de hasonló külsejü képeskönyv: **Állatvilág.** Örökké tartó képeskönyv. **Házi állatok.** Elpusztithatlan képeskönyv. Versekkel és elbeszélésekkel. Legnagyobb alak mindegyik 6—6 szines képpel és 12—12 oldal szöveggel. Kép és szövege vastag lemezre van felhuzva. Szinképes boritékba tartósan kötve. Egy-egy képes könyv ára 1 frt 80 kr.

Kaphatók

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésében

Budapest, Andrássy-ut 21. sz. alatt.

Teljes jegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

A legjobb kézzel csomózott (smyrna) **szőnyegek** legfinomabb gyapju anyagból, valódi növényi festékek a **HONI IPAR** legmagasabb vivmánya. 34438

TORONTÁLI SZŐNYEGGYÁR RÉSZV.-TÁRSASÁG.

Főraktára: Budapest, VI., Andrássy-ut 4.

Függönyök, teritők, divántakarók (házi ipar) pokróczok stb.

Legolcsóbb és legczélszerübb **karácsonyi ajándék** egy

Ujságirók-Sorsjegye

melylyel **1 korona** árért egy **100.000 koronás** és öt 20.000 stb. koronás nyereményt lehet nyerni.

Az összes nyereményeket a kezelőség 20% levonással kivánatra készpénzben visszaváltja. Minden sorsjegy utánfizetés nélkül mind a 6 huzáson játszik.

Huzás visszavonhatlanul már jövő hó 4-ikén.

Sosjegyeket ajánl: 35031

A Budapesti Ujságirók Egyesületének sorsjáték kezelősége.

IV., Kossuth Lajos-utcza I. sz.

Pesti **magyar kereskedelmi bank** Budapest, V., Dorottya-utcza I.

Pesti **magyar kereskedelmi bank** V. ker. fiókja Budapest, V., Váczi-körut 74.

A MAGYAR NÉP MULTJA és JELENE

ELSŐ KÖTET.

A SZOLGASÁGTÓL A SZABADSÁGIG.

Irta BENEDEK ELEK.

31 részben szinnyomatu műmellékiettel és 207 szövegképpel.

TARTALMA:

Bevezetés. A honfoglaló magyarok. Szabadok és nem szabadok. A bálvány és a kereszt küzdelme. Szent László. Megye és község. A királyi hatalom. Az arany bulla. A tatárjárás. A főnemesség. Uri hatóság alatt. Az erdélyi parasztlázadás. A hunyadiak kora. Dózsa György lázadása. Mohács. Török világ — német világ. A kurucz-világ. A csöndes évek. Életünket és vérünket. Negyven év. Virrad. Szabadság, egyenlőség, testvériség.

Ára pompás diszkötésben 8 forint.

Megrendelhető

az „EGYETÉRTÉS" kiadóhivatalában

Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8. szám.

Társalgó.

Nélkülözhetetlen vezető az élet különféle viszonyai között és elmés mulattató kisebb és nagyobb társas összejöveteleknél.

Ára diszes kiállitásban 80 kr. Utánvételes rendelésnél 15 krajczárral több.

Megrendelhető az „Egyetértés" kiadóhivatalában.

34379 **Alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékok**

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

Minthogy az „**Első magyar üveggyár részvénytársaságnak**" fennállása óta a budapesti **V., Ferencz József-tér 7.** (a főkapitányi épületben) levő központi áruraktár helyiségei fölmondattak, **a társaság hatóságilag engedélyezett végeladást rendez,** mely alkalomból ezen raktárain fölhalmozott

üvegáru készleteit leszállitott árakon eladja.

Magyar királyi államvasutak.

185566/A. IV. szám.

Hirdetmény.

A Szeged és Török-Kanizsa—Jozefova között közlekedő vásári vonatok megszüntetése.

A szeged—karlovai h. é vasuton, Szeged és Török-Kanizsa—Jozefova állomások között jelenleg minden szerdán és szombaton közlekedő, Szegedről éjjel 3 óra 40 perczkor induló, illetve oda reggel 6 óra 5 perczkor érkező 4404. és 4403. sz. vásári vonatok f. évi deczember hó 15-étől kezdve bezárólag a jövő évi márczius hó 31-ig terjedő időtartamra forgalmon kivül helyeztetnek.

Az emlitett vonatok ennek folytán a f. évben utoljára deczember hó 14-én és a jövő évben ujból április hó 1-étől kezdve fognak közlekedni.

Budapest, 1898. deczember hó 6-án.

Az igazgatóság.

1376 (Utánnyomás nem dijaztatik.)

Falusi Gazda Naptára

Ára 60 krajczár.

A magyar gazdákat, kertészeket, lelkészeket és tanitókat már 34 év óta hüségesen szolgálja a **Szivós Béla** által szerkesztett „Falusi Gazda Naptára", a melynek az 1899-ik évre szóló évfolyama most jelent meg. A „Falusi Gazda Naptára" tartalmánál, ismertető és szakszerü czikkeinél fogva csaknem nélkülözhetetlen tanácsadója a jó gazdának és gazdasszonynak s éppen azért melegen ajánljuk ennek megszerzését az 1899-ik évre olvasóinknak, különösen pedig azoknak, a kik a mezei munkásokról szóló uj törvényt alaposan ohajtják ismerni. A „Falusi Gazda Naptárának" 1899-ik évfolyama a legrészletesebben megmagyarázza a törvénynek minden pontját, ugy, hogy azt mindenki könnyen megértheti s helyesen alkalmazhatja.

Megrendelhető az **EGYETÉRTÉS kiadóhivatalában**, **Budapest, Papnövelde-utcza 8.**

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság.

4756/T sz.

Közvetlen háló-kocsik forgalomba helyezése.

F. évi október hó 18-tól kezdve **Budapest d. v.**-ról Pragerhof—Marburg—Franzensfeste—Bozen—Griesen át **Merán**-ba és onnét forditott irányban **Budapest d. v.**-ra (a 201—1—402—4, illetőleg a 3—401—2—202 sz. gyorsvonatoknál) oly **közvetlen kocsik** helyeztettek forgalomba, melyek egy-egy I. és II. osztályu közvetlen kocsiszakaszon kivül még két I. oszt. háló-helylyel birnak.

Ezen közvetlen kocsik egyelőre csak az 1898—1899-iki téli évad alatt közlekednek.

Az I. osztályu háló-helyek használatáért a gyorsvonatra érvényes I. oszt. menetjegyeken felül Budapest d. v.-ról Bozen—Gries—Meran vagy forditott viszonylatban 15 korona illeték fizetendő. Ezen hálóhely-illeték a hálóhely használatánál ugy az egész budapest d. v.—merani vagy forditott utra, mint a részvonalon megtett utra (például Budapest d. v. Villach, Bozen, Gries—Nagy-Kanizsa) is alkalmaztatik.

A hálókocsijegyek a vonatok kiindulási állomásain (Budapest d. v. és Meran) a személypénztáraknál váltandók, mig utközben, ha hálóhely még rendelkezésre áll, a jegyet a kalauz adja ki.

Budapesten, 1898. november hóban.

1296 **Az üzletigazgatóság.**

ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA

az 1899-ik évre.

Ára 40 kr. Bérmentes megküldéssel 45 kr.

E naptár, melyet negyvennégy év előtt a boldog emlékezetü Majer István, esztergomi kanonok alapitott, s a melyet Klimstein József tanár szerkeszt, régi jó nevéhez híven, most is bőven ellátja a **családos házigazdákat** és **gazdasszonyokat**, a **népnevelőket** s **községi elöljárókat**, az **iparosokat** és **földmivelőket** az olyan olvasmányokkal, a melyre azoknak okvetlenül szükségük van. Becses tartalmának teljesen megfelelnek nagy számu csinos képei, melyek között első helyet megsiratott Erzsébet királynénk arczképe foglal el.

Megrendelhető az „**EGYETÉRTÉS**" kiadóhivatalában **Budapest, IV. ker., Papnövelde-utcza 8. szám**

Magyar királyi államvasutak.

172563/C. II. szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-bajor vasuti kötelék. (Az árudijszabás II. rész 2. füzetében foglalt CI és CII kocsirakományi-osztály dijtételeinek hatályon kivül helyezése és uj dijtételeknek életbe léptetése a 24. számu dijszabásban.)

A fenti kötelék forgalomban 1895. évi október 1-től érvényes árudijszabás II. rész 2. füzetében (12—65. oldalon) és az ezen dijszabáshoz 1898. évi augusztus 1-től érvényes I. számu pótlékban (6—11 oldalon) foglalt CI és CII kocsirakományi osztály összes dijtételei f. é. deczember hó 31-évél hatályon kivül helyeztetnek. Egyben az ezen dijszabás I. pótlékában mindennemü teheráruknak kocsirakományokban való szállitására fennálló 24. számu kivételes dijszabásban 1899. évi január 1-évél az alábbi közvetlen dijtételek lépnek életbe és pedig a CI helyett az A szakasz a CII helyett a B szakasz alattiak:

Honnan — hová	Budapest* érvényes valamennyi pályaudvarra		Szabadka	
	A	B	A	B
	dijtétel 100 kg.-kint márkában			
Aschaffenburg	6.87	6.30	8.30	7.73
Augsburg	5.45	4.99	6.88	6.42
München C. B.	5.08	4.66	6.51	6.09
München O. B.	5.—	4.58	6.43	6.01
München R. B. (Laim)	5.06	4.64	6.49	6.07
München S. B.	5.03	4.61	6.46	6.04
Nürnberg C. B.	5.66	5.18	7.09	6.61
Nürnberg O. B.	5.68	5.21	7.11	6.64
Regensburg	4.98	4.58	6.41	6.01
Würzburg	6.27	5.77	7.70	7.20

Kocsi és fuvarlevelenkint legalább 5000 kg.-ért való dijfizetés mellett az A.) szakasz, kocsi és fuvarlevelenkint legalább 10.000 kg. ért való dijfizetés mellett a B.) szakasz dijtételei nyernek alkalmazást.

A 24. kivételes dijszabás szövegezésében az utolsó vagyis a zárjel közötti bekezdés érvénytelen.

* Budapest-dunaparti teher p. u., Budapest-Ferenczváros, Budapest-fővámház, Budapest-fővárosi közraktárak, Budapest-Józsefváros, Budapest-Kelenföld, Budapest-kitérő, Budapest-Lipótváros, Budapest-nyugoti p. u., Budapest-központi vásárcsarnok és Ó-Buda-filatorigát, valamint Budapest déli-vasut.

Budapest, 1898. évi november hó 22.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyszersmind a részes vasutak nevében is.

1363 (Utánnyomás nem dijaztatik.)

A magyar gazdák figyelmébe

ajánljuk a következő

közhasznu könyveket.

A MŰTRÁGYÁZÁS VEZÉRFONALA.

A trágyázást illető általános tudnivalókkal.

Kezdők számára irta **Szivos Béla.**

Ára 50 krajczár.

Állatgyógyászat

avagy a lovak, szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések s egyéb hasznos háziállataink betegségeinek megismerése és gyógyitása.

Állatorvosok, falusi gazdák és gazdatisztek számára.

Irták

Eisenmayer Sándor és Göbel Coelestin.

Számos a szövegbe nyomtatott ábrával.

Negyedik kiadás.

Ára füzve 80 kr., kötve 1 frt

A virágkertészet kézikönyve.

Szerkesztette **Morvay Károly.**

Tartalom: A virágokról. — A virágos kertről. — Földnemek. — Trágyaanyagok. — A virágmagvak kezelése és vetése. — A melegágy. — A melegszekrény. — Pikirozás, kiültetés, átültetés. — Metszés. — Töosztás, dugvány, döntvény. — Ojtás. — Párositás. — Öntözés. — A virágok kiteleltetése. — Havi teendők. — A virágok osztályozása.

298 virág részletes leirásával.

Ára füzve 1 frt 60 kr., kötve 2 frt.

AZ ÉV TIZENKÉT HÓNAPJA.

Mezei és kertgazdászati teendők havi emlékeztetője.

Kiváló tekintettel hazánk éghajlati viszonyaira.

Irta **Dr. Farkas Mihály.**

Ára füzve 60 kr.

Gazdasági mellékiparágak és a gazdasági háziipar népszerü ismertetése.

Gyakorlati utmutatással.

Különös tekintettel a falusi nép viszonyaira.

Irta: **Gyürky Antal.**

Koszoruzott pályamü.

Második megbővitett kiadás.

Ára füzve 60 kr.

A KIS KONYHAKERTÉSZ.

18 ábrával.

Ára 50 kr.

Irta: **Pali Bácsi.**

Magyar kertészkönyv.

A belterjes (intensiv) kertgazdászat foglalatja.

Utmutató kalauz a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, honositás és virágos kert haszonnali mivelésére. A kertészet minden rendü ügybarátinak és kisebb földbirtokosok használatára.

Irta **Dr. Farkas Mihály.**

Számos, a szöveg közé nyomott metszettel.

Ára füzve 2 frt.

A beteg-konyha.

Gyakorlati utmutató ételek és italok legczélszerübb készitésére betegek és lábadozók számára.

Dr. Wiel M. és más orvosi tekintélyek életrendi szabályai szerint

szerkesztette **K. Beniczky Irma.**

Ára 40 kr.

A HÁZIKERTEK BERENDEZÉSE ÉS ÁPOLÁSA.

Több nevezetesebb kertészeti mü felhasználásával és saját tapasztalatai után

Irta: Báró Starnfeld Béla.

Ára 50 kr.

Kisbirtokosok tanácsadója.

Válogatott források nyomán számos ábrákkal.

Irta: **Kubinyi Lajos.**

I. Az okszerü gazdálkodás alapelvei. — II. Iparosgazdák könyve. — III. Iparos gazdasszonyok könyve.

Második olcsó kiadás.

Ára füzve 80 kr.

Kártékony rovarok a mező- és kertgazdaságban.

Praktikus gazdák és néptanitók, földmivesek és vinczellérek számára.

Irta **Dr. Szaniszló Albert.**

A szöveg közé nyomtatott számos ábrával.

Második bővitett kiadás.

Ára 50 kr.

Iparos-gazdák könyve.

Az iparos-gazda családok számára.

Rajzokkal ellátva

irta: Kubinyi Lajos.

Ára 70 kr.

A tollasok világa.

Gyakorlati utmutatás a baromfi és különféle díszmadarak czélszerü ápolására és tenyésztésére.

Irta **K. Beniczky Irma.**

Tartalom: A baromfi tenyésztés és jövedelme. — A tyúk-udvar. — A tyúk-tenyésztés. — A gyöngytyúk. — Pulyka-tenyésztés. — A lúd-tenyésztés. — Kacsa-tenyésztés. — A hattyú. — Fáczán-tenyésztés. — A kaliforniai fürj. — Galamb-tenyésztés. — A páva.

Ára 40 kr.

KISBIRTOKOS KÁTÉJA,

mely utmutatóul szolgál a kisbirtokosoknak: miként boldogulhatnak a mostani nyomasztó viszonyok között és mily módon juthatnak jólléthez.

Irta **GYÜRKY ANTAL.**

Ára 60 kr.

MEZEI GAZDA

NÉPSZERÜ VEZÉRKÖNYVE.

A mostani viszonyokhoz alkalmazva.

Földbirtokosok, gazdatisztek; de kiváltképen a magyar földmivelőnép számára, különös figyelemmel arra, miképen kell a gazdászatot czélszerüen rendezni, s a legjövedelmezőbb fokra emelni.

Irta: **GALGÓCZY KÁROLY.**

I. kötet: Földmivelés. Ára 1 frt 20 kr.

II. kötet: Állattenyésztés. Ára 80 kr.

A két kötet egy vászonkötetbe kötve 2 frt 50 kr.

Arany Kincstár.

Nélkülözhetlen tanácsadó minden család és háztartásra.

Szerkesztette **K. Beniczky Irma.**

Második bővitett kiadás.

Ára kötve 1 forint.

MAGYAR **MÉHÉSZKÖNYV** vagyis **utmutató a sikeres méhtenyésztésre.**

Tekintettel a külömböző tenyésztési módokra.

Irta **Dr. Farkas Mihály.**

Ára 50 kr.

A fontosabb háztartási czikkek vegytana.

Hazai és külföldi szakmunkák nyomán.

Összeállitotta **Dr. Nemes György.**

Ára 40 kr.

APRÓ MAJORSÁG vagyis **A BAROMFI-TENYÉSZTÉS FOGLALATJA.**

Irta **FARKAS MIHÁLY.**

Ára 50 kr.

KERTÉSZET KÉZIKÖNYVE.

Tüzetes utasitás a konyhakertészet, virágmivelés és gyümölcstenyésztés körében.

A legujabb kútfők után

irta **GALGÓCZY KÁROLY.**

Átnézte **Dr. Farkas Mihály és Szivos Béla.**

Ára füzve 80 kr., keménykötésb. 1 frt.

Ügyes Mari a kis konyhakertészné vagyis alapos oktatás a zöldség-termesztésben.

Metzger müve után irta **ISTVÁN BÁCSI.**

Ára 50 kr.

Népszerü Nemzetgazdaságtan.

A franczia akadémia által a legelső díjjal koronázott pályamü.

Irta **BLOCK MÓR.**

A tizedik kiadás után forditotta **Dobóczky Lajos.**

Ára 40 kr

Megrendelhető

az „EGYETÉRTÉS" kiadóhivatalában Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8. szám.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából IV., Papnövelde-utcza 8. szám.